

CELIK MORAL 1

Bahagian A

[50 markah]

Arahan : Jawab *semua* soalan

1. Rajah di bawah menunjukkan sambutan Hari Warga Emas Sedunia.

- (a) Sambutan Hari Warga Emas Sedunia wajar diadakan. Berikan alasan anda.

.....
.....
.....
.....

[3 markah]

- (b) Anak-anak perlu mengamalkan sikap berperikemanusiaan yang tinggi kepada ibu bapa. Bincangkan **empat** cara untuk membalas jasa ibu bapa.

- (i)
- (ii)
- (iii)
- (iv)

[4 markah]

(c) Nyatakan **tiga** kepentingan berperikemanusiaan demi kesejahteraan global.

(i)

.....

(ii)

.....

(iii)

.....

[3 markah]

2. Gambar rajah di bawah menunjukkan amalan norma masyarakat global.

(a) Apakah yang anda faham tentang norma masyarakat global?

.....

[2 markah]

(b) Pada pendapat anda, apakah kebaikan mengamalkan pembayaran tanpa tunai dalam urusan seharian?

(i)

 (ii)

 (iii)

[3 markah]

(c) Ramalkan **dua** kesan sekiranya masyarakat global menyalahgunakan amalan tersebut.

(i)

 (ii)

[2 markah]

(d) Huraikan **satu** nilai universal yang patut diamalkan semasa menggunakan pembayaran tanpa tunai dalam urusan seharian.

.....

[3 markah]

3. Maklumat berikut berkaitan dengan kisah Alven.

Alven merupakan seorang pelajar berusia 15 tahun. Bapanya telah meninggal dunia sejak dia masih menuntut di sekolah rendah. Sejak kematian bapanya, ibu Alven terpaksa menjaja untuk mencari sumber pendapatan.

Pada suatu hari, ibu Alven telah jatuh sakit dan enggan ke klinik disebabkan ingin menjimatkan wang. Alven berasa sangat sedih dan membuat keputusan untuk membeli ubat di sebuah farmasi berhampiran. Disebabkan wangnya tidak mencukupi, Alven telah mencuri ubat di farmasi tersebut.

(a) Merujuk kepada situasi di atas, wajarkah tindakan Alven? Berikan justifikasi anda.

.....
.....
.....
.....

[3 markah]

(b) Nyatakan **tiga** nilai universal yang harus diamalkan oleh Alven.

(i)
(ii)
(iii)

[3 markah]

(c) Terangkan **dua** usaha masyarakat dalam membantu golongan kurang berkemampuan seperti keluarga Alven.

(i)
.....
.....
(ii)
.....
.....

[4 markah]

4. Gambar rajah berikut berkaitan dengan kes buli.

(a) Adakah anda bersetuju sekiranya murid yang melakukan kesalahan buli dikenakan hukuman buang sekolah? Berikan alasan anda berdasarkan nilai universal.

.....
.....
.....
.....

[3 markah]

(b) Nyatakan **dua** kesan terhadap mangsa buli.

(i)
.....
(ii)
.....

[2 markah]

(c) Jika anda mendapati salah seorang rakan anda merupakan mangsa buli, apakah tindakan yang boleh anda lakukan untuk membantunya?

(i)
.....
(ii)
.....
(iii)
.....

[3 markah]

(d) Selain pihak sekolah, berikan **dua** pihak yang perlu memainkan peranan dalam membendung gejala buli di sekolah.

(i)
(ii)

[2 markah]

5. Maklumat di bawah merupakan perbualan antara Peter dengan Gary selepas mereka membeli barang.

- (a) Berdasarkan dialog di atas, senaraikan **tiga** nilai universal yang patut diamalkan oleh Peter.

- (i)
- (ii)
- (iii)

[3 markah]

- (b) Huraikan **dua** kebaikan membeli barangan buatan tempatan.

- (i)
-
-
- (ii)
-
-

[4 markah]

(c) Pada pendapat anda, apakah cabaran untuk meningkatkan sokongan pengguna terhadap barangan buatan tempatan?

(i)

.....

(ii)

.....

(iii)

.....

[3 markah]

Bahagian B

[10 markah]

Arahan : Jawab *satu* soalan sahaja

6. Gambar di bawah menunjukkan keunikan pelbagai kaum di Malaysia.

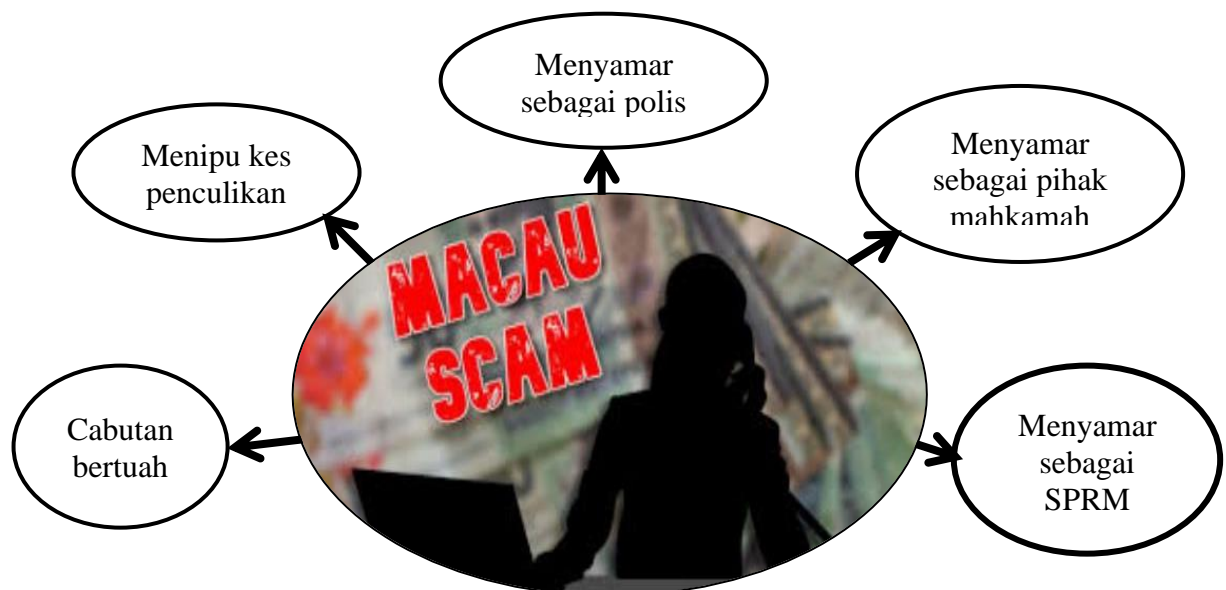

Pada pendapat anda, bagaimanakah rakyat Malaysia dapat mengekalkan keunikan di Malaysia?

Jawapan anda hendaklah berdasarkan nilai-nilai universal yang dipelajari.

[10 markah]

7. Maklumat di bawah berkaitan dengan *Macau Scam*.

Jelaskan langkah-langkah mengelakkan diri daripada menjadi mangsa *Macau Scam*.
Jawapan anda hendaklah berdasarkan nilai universal yang dipelajari.

[10 markah]

Bahagian C

[40 markah]

Arahan : Jawab *semua* soalan

8. Gambar rajah di bawah menunjukkan dilema yang dihadapi oleh Amber untuk mendapatkan wang.

- (a) Amber tidak patut terlibat dalam kes penculikan kanak-kanak. Jelaskan jawapan anda berdasarkan nilai universal yang dipelajari. [10 markah]
- (b) Amber perlu mempraktikkan keperibadian mulia dalam kehidupan sebagai satu kebiasaan. Huraikan kepentingan keperibadian mulia dalam mencegah tabiat negatif. [10 markah]
9. Gambar rajah di bawah menunjukkan konflik yang berlaku dalam organisasi.

- (a) Apakah perasaan anda sekiranya terlibat dengan konflik dalam organisasi akibat percanggahan pendapat? Jelaskan perasaan anda berdasarkan nilai universal yang dipelajari. [10 markah]
- (b) Konflik organisasi akan menjejaskan amalan integriti dalam organisasi. Jelaskan kepentingan integriti dalam organisasi. [10 markah]

CELIK MORAL 2

Bahagian A

[50 markah]

Arahan : Jawab semua soalan

1. Maklumat di bawah ini berkaitan dengan seorang pereka fesyen.

Mainah, seorang pereka fesyen yang terkenal dan bertaraf antarabangsa. Beliau menyambung pengajian dalam bidang reka fesyen di London. Semasa di universiti, beliau bekerja sambil sebagai pencuci pinggan mangkuk di restoran demi mencari sesuap nasi dan menampung pengajiannya. Mainah telah mengharungi pelbagai rintangan dan cabaran dalam mengejar cita-citanya. Atas berkat kesungguhan, akhirnya beliau telah mencapai kejayaan dalam bidang reka fesyen. Walaupun telah mengecapi kejayaan, beliau selalu menderma wang untuk menolong golongan yang kurang bernasib baik.

- (a) Huraikan **dua** nilai universal yang telah diamalkan oleh Mainah.

- (i)
-
-
- (ii)
-
-

[4 markah]

- (b) Kita patut mencontohi sikap yang ditunjukkan oleh Mainah. Jelaskan alasan anda.

- (i)
-
- (ii)
-
- (iii)
-

[3 markah]

(c) Bagaimanakah anda dapat membantu rakan yang kurang berkemampuan?

(i)

.....

(ii)

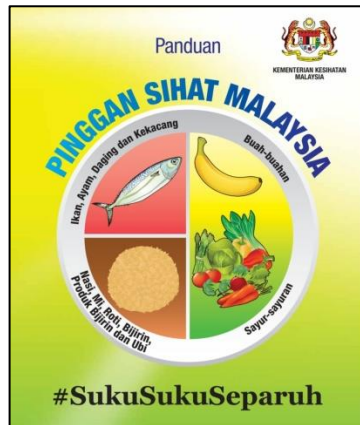
.....

(iii)

.....

[3 markah]

2. Poster berikut berkaitan dengan pemakanan sihat.

Pinggan sihat Malaysia adalah satu konsep pemakanan berguna dalam merancang pemakanan yang betul dan memahami kandungan atau nutrien makanan yang kita ambil.

(a) Setujukah semua warga Malaysia berpegang konsep pinggan sihat dalam kehidupan seharian? Berikan alasan anda berdasarkan nilai universal yang anda pelajari.

.....

.....

.....

.....

[3 markah]

(b) Huraikan **dua** kesan sekiranya masyarakat tidak mengamalkan pemakanan sihat.

(i)

.....

.....

(ii)

.....

.....

[4 markah]

(c) Cadangkan **tiga** langkah mengamalkan gaya hidup sihat.

(i)

.....

.....

(ii)

.....

.....

(iii)

.....

.....

[3 markah]

3. Gambar di bawah menunjukkan tindakan polis trafik menahan seorang pemandu.

Pemandu itu telah melanggar undang-undang jalan raya dan telah disaman oleh seorang polis trafik. Pemandu mahu mengelakkan diri daripada disaman. Dia cuba memberi wang kepada anggota polis trafik. Polis tersebut menolak tawaran tersebut dan menganggap pemandu itu cuba memberi wang sogokan kepadanya.

- (a) Tindakan polis trafik tersebut adalah wajar. Berikan hujah anda.

.....
.....
.....
.....

[3 markah]

- (b) Huraikan **dua** nilai universal yang telah diamalkan oleh polis trafik tersebut.

(i)
.....
.....
(ii)
.....
.....

[4 markah]

- (c) Ramalkan **tiga** kesan sekiranya polis trafik tersebut menerima wang sogokan daripada pemandu.

(i)
.....
(ii)
.....
(iii)
.....

[3 markah]

4. Gambar berikut tentang penularan berita palsu melalui media sosial.

(a) Apakah perasaan anda apabila terima berita palsu? Jelaskan alasan anda.

.....

[3 markah]

(b) Rakan anda menghantar satu berita sensasi kepada anda melalui *Facebook*. Jelaskan tindakan anda berdasarkan **dua** nilai universal yang dipelajari.

(i)

 (ii)

[4 markah]

(c) Nyatakan **satu** akta yang perlu dipatuhi oleh pengguna media sosial dalam menangani penularan berita palsu.

.....

[1 markah]

(d) Jelaskan **dua** kesan penularan berita palsu kepada negara.

(i)

 (ii)

[2 markah]

5. Poster di bawah menunjukkan kempen kesedaran prihatin OKU.

Kempen Kesedaran Prihatin OKU bertujuan membantu golongan kurang berupaya untuk meneruskan kehidupan mereka dengan memberi keperluan asas dan kemudahan perubatan.

- (a) Pada pendapat anda, wajarkah anda menyokong kempen di atas? Jelaskan.

.....

[3 markah]

- (b) Jelaskan **dua** nilai universal yang patut diamalkan oleh golongan masyarakat untuk menjayakan kempen tersebut.

(i)

 (ii)

[4 markah]

- (c) Nyatakan **tiga** kemudahan yang disediakan untuk OKU.

(i)
 (ii)
 (iii)

[3 markah]

Bahagian B

[10 markah]

Arahan : Jawab *satu* soalan sahaja

6. Gambar di bawah menunjukkan amalan norma masyarakat global yang memberi bantuan kepada mangsa bencana alam.

Bantuan barangan keperluan

Bantuan keperluan perubatan

Bincangkan kepentingan amalan norma masyarakat global tersebut. Jawapan anda harus berdasarkan nilai universal yang dipelajari.

[10 markah]

7. Gambar di bawah menunjukkan pembuangan sampah sarap sesuka hati.

Kerajaan berbelanja jutaan ringgit untuk menangani sikap rakyat yang suka membuang sampah tanpa memikirkan kesannya kepada alam sekitar. Kerajaan memperuntukkan kos yang tinggi setiap bulan bagi proses pengurusan sampah. Berdasarkan pernyataan di atas, adakah sikap rakyat itu menggambarkan seseorang yang mempunyai aspek kerohanian?

Huraikan tindakan yang sepatutnya diambil oleh rakyat dalam menjaga kelestarian alam sekitar berdasarkan nilai universal yang dipelajari.

[10 markah]

Bahagian C

[40 markah]

Arahan : Jawab *semua* soalan

8. Kenyataan di bawah berkaitan dengan masyarakat majmuk di Malaysia.

Kepelbagaian budaya masyarakat majmuk menjadi satu keunikan di Malaysia. Penduduk yang berbilang kaum ini menyambut pelbagai jenis perayaan sepanjang tahun dalam keadaan yang meriah serta muhibah. Dalam setiap perayaan, tradisi mengadakan rumah terbuka telah memberi peluang kepada pelbagai kaum untuk saling kunjung-mengunjungi bagi memeriahkan perayaan tersebut.

- (a) Huraikan manfaat saling kunjung-mengunjungi semasa perayaan dalam masyarakat majmuk. Berikan jawapan anda berdasarkan nilai universal yang dipelajari. [10 markah]
- (b) Bagaimanakah kita dapat mengukuhkan lagi hubungan harmoni dalam kalangan masyarakat majmuk? [10 markah]

9. Gambar berikut berkaitan dengan jenayah penipuan dalam talian atau “scam”.

- (a) Apakah perasaan anda sekiranya rakan anda adalah salah seorang mangsa penipuan dalam talian? Ramalkan kesan terhadap masyarakat dan negara sekiranya isu tersebut tidak dibendung. [10 markah]
- (b) Terangkan tindakan yang sepatutnya diambil oleh individu yang menggunakan media sosial berdasarkan nilai universal yang dipelajari. [10 markah]

CELIK MORAL 3

Bahagian A

[50 markah]

Arahan : Jawab semua soalan

1. Maklumat berikut berkaitan dengan norma masyarakat global.

- Pembelian tanpa tunai
- Mematuhi undang-undang antarabangsa
- Inovasi dan penciptaan alat teknologi baharu

(a) Berdasarkan maklumat di atas, berikan **dua** nilai universal.

(i)

(ii)

[2 markah]

(b) Nyatakan **dua** contoh norma masyarakat global dalam bidang kesihatan.

(i)

.....

(ii)

.....

[2 markah]

(c) Huraikan **dua** kepentingan amalan norma masyarakat global dalam membentuk masyarakat global.

(i)

.....

.....

(ii)

.....

.....

[4 markah]

(d) Nyatakan **dua** pertubuhan antarabangsa yang terlibat dalam mempromosikan budaya mesra alam kepada masyarakat global.

(i)

(ii)

[2 markah]

2. Gambar berikut berkaitan dengan kejayaan seorang atlet sukan negara.

Lee Zii Jia berjaya menjuarai All England di Birmingham pada 21 Mac 2021. Perlawanan melibatkan Lee Zii Jia, 23, dengan pemain dari Denmark, Viktor Axelson, berkesudahan dengan keputusan 30-29,20-22 dan 21-9.

- (a) Berdasarkan maklumat di atas, adakah anda bersetuju bahawa Lee Zii Jia layak dinobatkan sebagai individu global? Berikan justifikasi anda.

.....
.....
.....
.....

[3 markah]

- (b) Jelaskan **tiga** kepentingan menjadi individu global.

(i)
.....
(ii)
.....
(iii)
.....

[3 markah]

(c) Sebagai seorang pelajar, bagaimanakah anda boleh mengamalkan sikap individu glocal?

(i)

.....

(ii)

.....

[2 markah]

(d) Jelaskan **dua** kesan sekiranya individu tidak bersikap glocal.

(i)

.....

(ii)

.....

[2 markah]

3. Poster di bawah ini menunjukkan kempen ‘Spread The Love 2.0’.

Kempen ‘Spread The Love 2.0’ membantu golongan miskin untuk meneruskan kehidupan tanpa perlu berlapar. Tujuan program ini diadakan adalah untuk membantu golongan yang kurang berkemampuan dengan memberi keperluan asas seperti keperluan makanan kepada yang memerlukan.

- (a) Pada pendapat anda, wajarkah kempen di atas dilaksanakan? Jelaskan.

.....
.....
.....
.....

[3 markah]

- (b) Kempen seumpamanya ini berupaya meningkatkan aspek kerohanian seseorang individu. Berikan komen anda.

.....
.....
.....
.....

[3 markah]

- (c) Kenal pasti **dua** implikasi pengabaian aspek kerohanian dalam diri individu.

(i)
.....
(ii)
.....

[2 markah]

- (d) Bagaimanakah anda menjayakan kempen tersebut berdasarkan nilai universal?

.....
.....
.....

[2 markah]

4. Gambar berikut menunjukkan satu kempen yang dijalankan oleh Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia bagi membudayakan amalan “Tidak Pasti, Jangan Kongsi” dalam kalangan masyarakat apabila menerima sesuatu maklumat.

- (a) Jelaskan **tiga** kesan penggunaan sumber dan penyebaran maklumat yang tidak sahih kepada negara.

- (i)
-
- (ii)
-
- (iii)
-

[3 markah]

- (b) Jelaskan nilai universal yang patut diamalkan oleh setiap individu ketika menggunakan media sosial.

-
-
-

[2 markah]

- (c) Nyatakan **dua** tatacara menggunakan sumber dan penyebaran maklumat demi kesejahteraan sejagat.

- (i)
-
- (ii)
-

[2 markah]

(d) Sebagai murid, bagaimanakah anda dapat berwaspada ketika menggunakan media sosial?

(i)

.....

(ii)

.....

(iii)

.....

[3 markah]

5. Maklumat di bawah berkaitan dengan pengumuman Perintah Kawalan Pergerakan (PKP) di negara kita.

- (a) Apakah tindakan yang patut dilakukan oleh setiap individu apabila menerima dan mendengar pengumuman tersebut?

- (i)
-
- (ii)
-
- (iii)
-

[3 markah]

- (b) Jelaskan nilai universal yang patut diamalkan oleh setiap individu dalam tempoh Perintah Kawalan Pergerakan (PKP).

.....

.....

.....

[2 markah]

- (c) Ramalkan **tiga** kesan sekiranya masyarakat tidak mematuhi Perintah Kawalan Pergerakan (PKP) yang dilaksanakan.

- (i)
-
- (ii)
-
- (iii)
-

[3 markah]

(d) Terangkan **dua** kepentingan tindakan kerajaan mengadakan PKP kepada negara.

(i)
.....

(ii)
.....

[2 markah]

Bahagian B

[10 markah]

Arahan : Jawab satu soalan sahaja

6. Maklumat di bawah berkaitan tindakan seorang anggota polis trafik.

Seorang anggota polis trafik telah menahan seorang pengguna jalan raya yang memandu melebihi had laju yang ditetapkan. Setelah disoal, dia mendapati pemandu tersebut memandu laju kerana membawa ayahnya yang sedang sakit tenat ke hospital. Dia mengambil keputusan melepaskan pemandu itu atas prinsip keprihatinan.

Pada pendapat anda, mengapakah polis trafik tersebut mengambil keputusan sedemikian? Jelaskan jawapan anda berdasarkan nilai universal yang dipelajari.

[10 markah]

7. Gambar berikut menunjukkan kegigihan sukarelawan menyiapkan pakaian pelindung diri (PPE).

Seramai 60 tukang jahit sukarela berkorban masa dan tenaga menyiapkan lebih 200 pakaian pelindung diri (PPE) setiap hari bagi kegunaan petugas kesihatan merawat pesakit Covid-19 di hospital. Semua itu adalah antara sumbangan mereka yang bergerak di bawah pertubuhan bukan kerajaan (NGO), Combat C19My bagi membantu barisan hadapan.

Huraikan kepentingan penglibatan diri dalam program bersama pertubuhan bukan kerajaan seperti di atas kepada masyarakat. Jawapan anda mestilah berdasarkan nilai universal yang dipelajari.

[10 markah]

Bahagian C

[40 markah]

Arahan : Jawab *semua* soalan

8. Maklumat di bawah berkaitan dengan perniagaan atas talian.

- (a) Huraikan manfaat yang diperoleh apabila seseorang itu menjalani perniagaan atas talian.

[10 markah]

- (b) Apakah kesan sekiranya seseorang individu yang terlibat dengan perniagaan atas talian mengurus kewangan secara tidak beretika?

[10 markah]

9. Pernyataan di bawah ini merujuk kepada tindakan yang dilakukan oleh Jabatan Bomba dan Penyelamat Malaysia (JBPM).

40 Bomba Malaysia Bersedia Bantu Australia

Jabatan Bomba dan Penyelamat Malaysia (JBPM) mengenal pasti 40 orang anggotanya untuk ditugaskan membantu memadam kebakaran hutan di Australia sekiranya diarah berbuat demikian.

- (a) Apakah manfaat yang diperoleh daripada tindakan JPBM dalam misi membantu memadamkan kebakaran hutan di Australia?

[10 markah]

- (b) Selain daripada usaha membantu negara yang ditimpa bencana, cadangkan usaha lain yang boleh dilakukan bagi mengukuhkan semangat kerjasama dalam masyarakat global.

[10 markah]

CELIK MORAL 4

Bahagian A

[50 markah]

Arahan : Jawab *semua* soalan

1. Gambar di bawah menunjukkan pilihan raya di Malaysia.

- (a) Terangkan **dua** kesan sekiranya rakyat mengabaikan tanggungjawab sebagai seorang pengundi.

(i)

.....

.....

(ii)

.....

.....

[4 markah]

- (b) Semasa proses pengundian dijalankan, ada dua orang peraih undi cuba meyakinkan ayah anda untuk memilih calon parti mereka. Jelaskan tindakan yang perlu ayah anda lakukan.

.....

.....

.....

.....

[3 markah]

- (c) Muniady berusia 21 tahun dan menuntut di sebuah universiti luar negara. Patutkah dia pulang ke tanah air untuk mengundi semasa pilihan raya dijalankan? Berikan justifikasi anda.

.....

.....

.....

.....

[3 markah]

2. Gambar di bawah menunjukkan sambutan Hari Integriti Nasional 2020.

(a) Jelaskan **dua** nilai universal yang perlu diamalkan oleh rakyat dalam meningkatkan amalan integriti.

(i)

.....

.....

(ii)

.....

.....

[4 markah]

(b) Pada pendapat anda, mengapa Hari Integriti Nasional disambut setiap tahun?

(i)

.....

(ii)

.....

(iii)

.....

[3 markah]

(c) Nyatakan **tiga** implikasi sekiranya amalan integriti tidak dipraktikkan dalam sesebuah organisasi.

(i)

.....

(ii)

.....

(iii)

.....

[3 markah]

3. Gambar di bawah menunjukkan keadaan banjir yang berlaku di sebuah negeri.

(a) Nyatakan **tiga** tindakan perikemanusiaan yang boleh dilakukan untuk membantu mangsa banjir.

- (i)
-
- (ii)
-
- (iii)
-

[3 markah]

(b) Apakah perasaan anda setelah mengetahui berita di atas? Jelaskan.

-
-
-
-

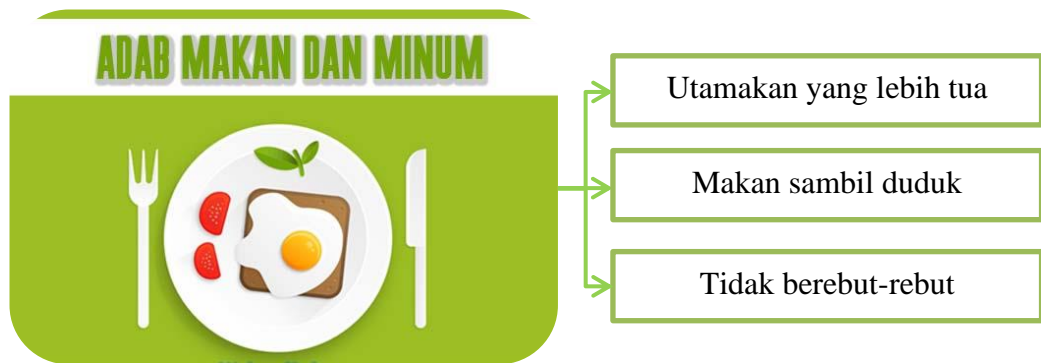
[3 markah]

(c) Pada pendapat anda, apakah punca berlakunya banjir ?

- (i)
-
-
- (ii)
-
-

[4 markah]

4. Gambar di bawah berkaitan dengan norma masyarakat dalam adab makan dan minum.

- (a) Selain adab makan dan minum di atas, nyatakan **tiga** lagi adab makan dan minum.

- (i)
-
- (ii)
-
- (iii)
-

[3 markah]

- (b) Mengapakah kita perlu beradab ketika makan ?

- (i)
-
-
- (ii)
-
-

[4 markah]

- (c) Apabila negara dilanda penularan wabak Covid-19, norma masyarakat baharu turut diwujudkan. Senaraikan **tiga** perubahan norma masyarakat baharu tersebut.

- (i)
-
- (ii)
-
- (iii)
-

[3 markah]

5. Maklumat berikut berkaitan dengan masalah yang dihadapi oleh George.

George mengalami masalah dalam pelajaran. Dia risau tidak dapat memperolehi keputusan cemerlang seperti yang diharapkan oleh ibu bapanya. Akhirnya dia mengambil keputusan meniru dalam peperiksaan.

(a) Selain nilai bertanggungjawab, terangkan nilai yang patut diamalkan oleh George dalam mengurangkan masalah dalam pelajarannya.

.....
.....
.....
.....

[3 markah]

(b) Tindakan George tidak patut dicontohi. Berikan hujah anda.

(i)

(ii)

(iii)

[3 markah]

(c) Integriti perlu dipupuk dalam diri setiap individu agar mampu memelihara kemoralan diri. Jelaskan **dua** kepentingan integriti individu dalam setiap tindakan yang diambil.

(i)

(ii)

[4 markah]

Bahagian B

[10 markah]

Arahan : Jawab *satu* soalan sahaja

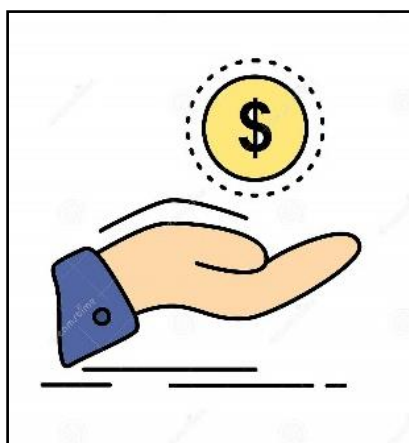
6. Gambar di bawah menunjukkan aktiviti gotong-royong membersihkan taman perumahan.

Huraikan manfaat yang dapat diperolehi daripada aktiviti gotong-royong kepada penduduk dan kawasan taman perumahan berdasarkan nilai universal.

[10 markah]

7. Kebelakangan ini syarikat pinjaman wang semakin rancak untuk memberikan perkhidmatan pinjaman wang kepada yang menghadapi masalah kewangan.

Terangkan kepentingan pengurusan perbelanjaan secara beretika dalam kehidupan. Huraian anda perlulah berdasarkan nilai universal yang telah dipelajari.

[10 markah]

Bahagian C

[40 markah]

Arahan : Jawab semua soalan

8. Maklumat berikut berkaitan dengan penggunaan teknologi maklumat dan komunikasi.

Penggunaan teknologi maklumat dan komunikasi pada masa kini semakin meluas atas desakan perubahan norma dan juga kehendak secara global.

- (a) Huraikan kepentingan penggunaan teknologi maklumat dan komunikasi secara beretika. Jawapan anda hendaklah dikaitkan dengan nilai universal yang dipelajari. [10 markah]
- (b) Jelaskan penggunaan sumber dan penyebaran maklumat yang boleh menggugat kesejahteraan sejagat. [10 markah]

9. Gambar di bawah berkaitan dengan Malaysia, sebuah negara berdaulat.

- (a) Berdasarkan gambar di atas, rakyat Malaysia patut bersama-sama untuk mengekalkan kedaulatan negara. Huraikan kepentingan mempertahankan kedaulatan negara. [10 markah]
- (b) Jelaskan implikasi sekiranya tanggungjawab mempertahankan kedaulatan negara diabaikan berdasarkan nilai universal yang dipelajari. [10 markah]

CELIK MORAL 5

Bahagian A

[50 markah]

Arahan : Jawab semua soalan

1. Gambar berikut menunjukkan adat resam perkahwinan pelbagai kaum di Malaysia.

(a) Berdasarkan gambar di atas, nyatakan adat resam perkahwinan tersebut.

(i) Kaum Cina:

.....
.....

[1 markah]

(ii) Kaum India:

.....
.....

[1 markah]

(iii) Kaum Melayu:

.....
.....

[1 markah]

(b) Berikan perayaan yang disambut oleh kaum berikut:

(i) Iban:

.....
[1 markah]

(ii) Punjabi:

.....
[1 markah]

(iii) India:

.....
[1 markah]

(c) Huraikan **dua** implikasi sekiranya kita tidak mengekalkan adat dan tradisi masyarakat berbilang kaum.

(i)
.....
.....

(ii)
.....
.....

[4 markah]

2. Gambar di bawah menunjukkan dua orang kenamaan di negara kita.

(a) Huraikan **dua** nilai universal yang diamalkan oleh dua orang kenamaan di atas dalam menjalankan tugas mereka.

(i)
.....
.....

(ii)
.....
.....

[4 markah]

(b) Nyatakan tanggungjawab yang perlu dijalankan pemimpin negara bagi setiap aspek yang dinyatakan di bawah:

Politik:

(i)
.....

[1 markah]

Ekonomi:

(ii)
.....

[1 markah]

(c) Huraikan **dua** implikasi perbuatan yang tidak berintegriti kepada pembangunan negara.

(i)
.....
.....

(ii)
.....
.....

[4 markah]

3. Maklumat berikut berkaitan dengan kisah yang berlaku kepada Ramesh.

Ramesh sudah lama ingin memiliki telefon bimbit tetapi dia tidak mampu membelinya. Suatu hari dia telah menjumpai dompet yang mengandungi sejumlah wang yang mencukupi untuk membeli telefon bimbit. Ketika di kedai telefon bimbit, Ramesh tiba-tiba berubah fikiran dan menyerahkan dompet tersebut ke balai polis.

(a) Pada pendapat anda, mengapakah Ramesh berubah fikiran?

- (i)
.....
.....
 - (ii)
.....
.....
- [4 markah]

(b) Nyatakan **dua** nilai yang telah diamalkan oleh Ramesh.

- (i)
 - (ii)
- [2 markah]

(c) Terangkan **empat** implikasi sekiranya Ramesh meneruskan niatnya untuk membeli telefon bimbit dengan duit tersebut.

- (i)
.....
 - (ii)
.....
 - (iii)
.....
 - (iv)
.....
- [4 markah]

4. Rajah di bawah menunjukkan pengaruh gejala negatif yang menjejaskan nilai kerohanian.

- (a) Senaraikan **tiga** faktor yang menyebabkan berlakunya gejala negatif.

- (i)
-
- (ii)
-
- (iii)
-

[3 markah]

- (b) Nyatakan **dua** implikasi pengabaian nilai kerohanian dalam diri individu.

- (i)
-
-
- (ii)
-
-

[4 markah]

- (c) Nyatakan **tiga** cara meningkatkan nilai kerohanian:

- (i)
-
- (ii)
-
-
- (iii)
-
-

[3 markah]

5. Logo di bawah mewakili pertubuhan antarabangsa X.

Pertubuhan antarabangsa X ditubuhkan di San Fransisco, California pada 24 Oktober 1945 selepas Perang Dunia Kedua. Keahlian terbuka kepada semua negara di dunia. Malaysia menyertai pertubuhan ini pada tahun 1957 selepas mendapat kemerdekaan.

- (a) Nyatakan pertubuhan antarabangsa X.

.....
[1 markah]

- (b) Nyatakan **dua** cabaran dalam mengekalkan hubungan antarabangsa.

(i)
.....
(ii)
.....
[2 markah]

- (c) Berikan **tiga** pertubuhan antarabangsa yang dianggotai Malaysia selain Pertubuhan X.

(i)
(ii)
(iii)
[3 markah]

- (d) Huraikan **dua** kepentingan mengekalkan hubungan antara Malaysia dengan negara luar.

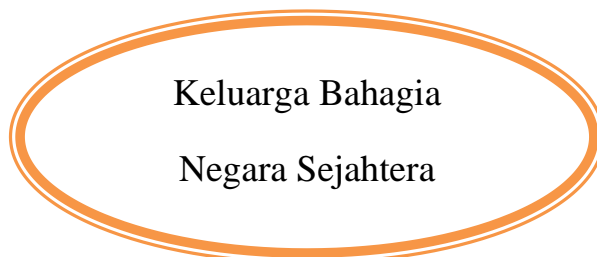
(i)
.....
.....
(ii)
.....
.....
[4 markah]

Bahagian B

[10 markah]

Arahan : Jawab *satu* soalan sahaja

6. Maklumat berikut berkaitan dengan kempen bertemakan Hari Keluarga.

Huraikan cara untuk merealisasikan tema di atas berdasarkan nilai universal yang dipelajari.

[10 markah]

7. Poster di bawah menunjukkan kempen ‘ Belilah Barangan Buatan Malaysia’

Jelaskan langkah bagi menjayakan kempen tersebut. Jawapan anda hendaklah berdasarkan nilai universal yang dipelajari.

[10 markah]

Bahagian C

[40 markah]

Arahan : Jawab semua soalan

8. Situasi di bawah berkaitan dengan Evagrace.

Evagrace merupakan murid tingkatan 5 yang bakal menduduki peperiksaan Sijil Pelajaran Malaysia (SPM). Pada suatu hari, Evagrace diajak oleh rakan-rakannya untuk pergi ke konsert bintang antarabangsa. Dia mengambil keputusan untuk berbohong kepada ibunya dengan menyatakan alasan untuk ke kelas tuisyen.

- (a) Andaikan anda ialah kakak Evagrace, apakah tindakan yang patut diambil berdasarkan nilai universal yang anda pelajari?
[10 markah]
- (b) Ibu bapa memainkan peranan penting dalam institusi kekeluargaan. Bincangkan peranan ibu bapa dalam pembentukan integriti keluarga.
[10 markah]

9. Situasi berikut berkaitan dengan sikap tidak berkeperibadian mulia dalam kehidupan.

Seorang pemuda enggan memberikan tempat duduk kepada seorang orang kelainan upaya (OKU) dalam sebuah bas awam yang sesak.

- (a) Berdasarkan situasi di atas, sikap pemuda tersebut tidak wajar dicontohi. Huraikan justifikasi anda berdasarkan nilai universal yang telah anda pelajari.
[10 markah]
- (b) Bincangkan cara mempraktikkan keperibadian mulia untuk meningkatkan kualiti hidup yang diinginkan.
[10 markah]

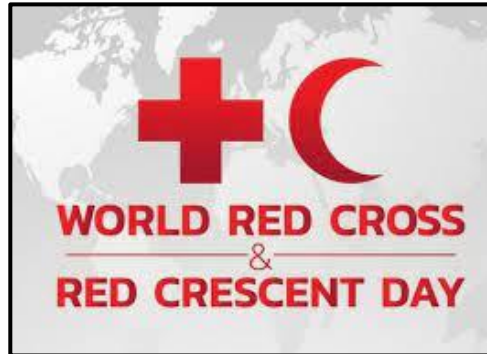
CELIK MORAL 6

Bahagian A

[50 markah]

Arahan : Jawab semua soalan

1. Gambar di bawah menunjukkan sambutan Hari Palang Merah Sedunia.

Pergerakan Antarabangsa Palang Merah dan Bulan Sabit Merah adalah sebuah gerakan kemanusiaan untuk menyelamatkan nyawa dan menjaga kesihatan manusia. Dengan itu, Persatuan Bulan Sabit Merah Malaysia telah menyambut Hari Palang Merah pada 20 Ogos 2018. Hari Palang Merah ini mendapat sambutan daripada pelajar sekolah, agensi-agensi kerajaan dan swasta.

- (a) Jelaskan **dua** nilai universal yang telah diamalkan oleh ahli Persatuan Bulan Sabit Merah.

(i)

.....

.....

(ii)

.....

.....

[4 markah]

- (b) Nyatakan **tiga** kepentingan menjalin kerjasama dalam masyarakat global.

(i)

.....

(ii)

.....

(iii)

.....

[3 markah]

(c) Nyatakan **tiga** cabaran yang dihadapi dalam menjalinkan kerjasama dalam masyarakat global.

(i)

.....

(ii)

.....

(iii)

.....

[3 markah]

2. Gambar menunjukkan norma masyarakat mengadakan aktiviti gotong-royong.

(a) Apakah perasaan anda apabila melihat situasi seperti dalam gambar? Berikan hujah berdasarkan nilai universal.

.....
.....
.....
.....
.....

[4 markah]

(b) Nyatakan **tiga** contoh norma masyarakat lain yang diamalkan oleh rakyat Malaysia.

- (i)
- (ii)
- (iii)

[3 markah]

(c) Ramalkan **tiga** kesan sekiranya masyarakat Malaysia mengabaikan norma masyarakat dalam kehidupan seharian.

- (i)
- (ii)
- (iii)

[3 markah]

3. Situasi di bawah berkaitan dengan Mei Huat.

Mei Huat seorang murid yang cemerlang di sekolah. Dia berhasrat melanjutkan pelajaran kerana ingin menjadi seorang peguam. Namun begitu, dia menghadapi masalah kewangan kerana bapanya telah lama sakit. Sejak bapanya sakit, keluarganya telah hilang sumber pendapatan. Dengan itu, Mei Huat bekerja sambil selepas sesi persekolahan dan pada hujung minggu untuk mendapat wang.

- (a) Berdasarkan situasi di atas, wajarkah Mei Huat bekerja sambil? Berikan justifikasi anda.

.....
.....
.....
.....

[3 markah]

- (b) Nyatakan **tiga** nilai universal yang diamalkan oleh Mei Huat.

(i)
(ii)
(iii)

[3 markah]

- (c) Huraikan **empat** kepentingan keperibadian mulia yang diamalkan oleh Mei Huat.

(i)
.....
(ii)
.....
(iii)
.....
(iv)
.....

[4 markah]

4. Maklumat di bawah merupakan isu pembaziran makanan.

Malaysia telah mencatatkan rekod pembuangan makanan sebanyak 15,000 metrik tan sehari dan 3,000 metrik tan darinya masih boleh dimakan. Antara jumlah tertinggi yang pernah rekodkan ialah 650,000 metrik tan sehari.

(Sumber: Berita harian)

(a) Apakah perasaan anda apabila membaca berita seperti di atas? Berikan alasan anda.

.....
.....
.....
.....
.....

[4 markah]

(b) Apakah faktor yang menyumbang kepada masalah di atas?

(i)

(ii)

[2 markah]

(c) Huraikan **dua** nilai universal yang patut diamalkan oleh rakyat Malaysia untuk mengatasi masalah pembaziran makanan.

(i)

(ii)

[4 markah]

5. Keratan akhbar menunjukkan pencapaian murid di peringkat antarabangsa.

KUBANG PASU: Lima murid Sekolah Kebangsaan (SK) Dato' Wan Kemara, Changlun, telah meraih pingat perak dalam pertandingan *World Invention Creativiti Olympic (WICO)* di Seoul, Korea Selatan.

(Sumber: Berita Harian)

- (a) Setiap individu patut berusaha mengharumkan nama negara. Jelaskan alasan anda berdasarkan nilai universal.

.....

[3 markah]

- (b) Senaraikan **tiga** kepentingan mengharumkan nama negara di peringkat antarabangsa.

(i)

 (ii)

 (iii)

[3 markah]

(c) Kemukakan contoh kejayaan Malaysia yang dibanggakan di persada dunia.

Bidang perindustrian:

.....
.....
[1 markah]

Bidang sains dan teknologi:

.....
.....
[1 markah]

(d) Bagaimanakah anda dapat mengharumkan nama negara?

(i)
.....
(ii)
.....
[2 markah]

Bahagian B

[10 markah]

Arahan : Jawab *satu* soalan sahaja

6. Gambar menunjukkan pesta jualan murah.

Sebagai pengguna yang bijak, bagaimanakah masyarakat dapat menguruskan perbelanjaan secara beretika semasa pakej promosi dan jualan murah berlangsung? Jawapan anda harus berdasarkan nilai universal yang dipelajari.

[10 markah]

7. Maklumat di bawah berkaitan negara Malaysia.

Malaysia ialah sebuah negara yang berdaulat dengan mempunyai perlembagaan sendiri. Malaysia diiktiraf oleh negara luar dan mempunyai hubungan diplomatik dengan negara luar.

Sebagai rakyat, huraikan kepentingan mempertahankan kedaulatan negara sendiri berdasarkan nilai universal.

[10 markah]

Bahagian C

[40 markah]

Arahan : Jawab *semua* soalan

8. Gambar menunjukkan kejayaan Malaysia di persada dunia.

- (a) Apakah perasaan anda setelah melihat gambar tersebut? Berikan alasan anda berdasarkan nilai universal yang telah anda pelajari.
[10 markah]
- (b) Sebagai warganegara Malaysia, huraikan cabaran untuk mengharumkan nama negara di persada dunia.
[10 markah]

9. Maklumat di bawah berkaitan dengan isu pelarian.

Negara A tidak mengiktiraf status pelarian dari negara peperangan dan mengklasifikasikan mereka sebagai pendatang tanpa izin (PATI). Namun Negara A masih membenarkan mereka untuk tinggal sementara atas sikap kemanusiaan.

- (a) Wajarkan tindakan Negara A? Berikan justifikasi anda berdasarkan nilai universal yang anda pelajari.
[10 markah]
- (b) Cerakinkan kesan pengabaian sikap berperikemanusiaan demi kesejahteraan global.
[10 markah]

PERATURAN PEMARKAHAN CELIK MORAL 1

SOALAN	BUTIRAN	MARKAH
1 (a)	H1 meraikan hari penting dalam hidup warga emas H2 menghargai jasa warga emas mendidik / membesarkan anak-anak H3 menunjukkan rasa prihatin / ambil berat anak-anak terhadap warga emas H4 memupuk sikap menghormati warga emas <i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 [Mak. 3m]
(b)	H1 menyayangi ibu bapa H2 menemani / meluangkan masa dengan ibu bapa H3 meraikan Hari Ibu / Bapa / Lahir / ulang tahun perkahwinan H4 menjaga ibu bapa ketika mereka sakit H5 membawa ibu bapa bersama ketika melancong H6 memberi nafkah hidup H7 membantu buat kerja rumah <i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 1 1 1 [Mak. 4m]
(c)	H1 membentuk masyarakat penyayang H2 menjamin keselamatan dan keharmonian global H3 memandu manusia ke arah kesejahteraan H4 menjalinkan hubungan yang baik dalam masyarakat global H5 mengeratkan hubungan antarabangsa H6 menyemarakkan elemen kemanusiaan sejagat H7 mewujudkan sifat kebersamaan yang bersesuaian dalam masyarakat global H8 membantu golongan yang kurang bernasib baik <i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 1 1 1 1 [Mak. 3m]
2 (a)	H1 perlakuan yang ditunjukkan oleh anggota masyarakat dunia H2 berasaskan peraturan sosial yang diterima / dikongsi bersama	1 1 [Mak. 2m]
(b)	H1 tidak perlu membawa wang tunai yang banyak ketika berbelanja H2 dapat mengelakkan risiko wang tunai tercicir H3 dapat menikmati potongan harga istimewa / diskaun yang ditawarkan H4 menjimatkan masa H5 mendapat rebat/bonus <i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 1 [Mak. 3m]

(c)	<p>H1 cenderung untuk bersikap boros dalam perbelanjaan</p> <p>H2 menghadapi masalah kewangan / menanggung bebanan hutang</p> <p>H3 cenderung untuk berbelanja ikut nafsu / kehendak</p> <p>H4 berbelanja tanpa kawalan</p> <p>H5 meningkatkan bilangan peminjam wang yang tidak berlesen</p> <p><i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i></p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>[Mak. 2m]</p>
(d)	<p>N1 kesederhanaan</p> <p>N2 rasional</p> <p>N3 bertanggungjawab</p> <p>N4 berdikari</p> <p>N5 kejujuran</p> <p>Nota: Maksimum 1 nilai sahaja</p> <p>H1 tidak keterlaluan dalam perbelanjaan</p> <p>H2 memanfaatkan penggunaan teknologi pembayaran terkini dengan berhemah</p> <p>H3 dapat menjimatkan masa</p> <p><i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i></p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>[Mak. 3m]</p>
3 (a)	<p>J1 tidak wajar</p> <p>H1 salah di sisi undang-undang / satu perbuatan jenayah</p> <p>H2 akan menyebabkan kerugian pihak farmasi</p> <p>H3 ibunya boleh mendapat rawatan di hospital</p> <p>H4 ditangkap polis</p> <p><i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i></p> <p>Atau</p> <p>J2 wajar</p> <p>H1 ibu akan sembuh sekiranya ada ubat</p> <p>H2 sayang kepada ibunya</p> <p>H3 ingin menghilangkan penderitaan ibu</p> <p><i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i></p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>[Mak. 3m]</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>[Mak. 3m]</p>
(b)	<p>N1 kejujuran</p> <p>N2 harga diri</p> <p>N3 rasional</p> <p>N4 kesederhanaan</p> <p>N5 bertanggungjawab</p> <p>Nota: Maksimum 3 nilai sahaja</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>[Mak. 3m]</p>

(c)	<p>F1 memberikan sumbangan H1 menderma wang F2 memaklumkan kepada Jabatan Kebajikan Masyarakat H2 kebajikan lebih terjaga F3 menderma barang keperluan asas H3 meringankan beban golongan kurang berkemampuan</p> <p><i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i></p>	<p>1 1 1 1 1 1</p> <p>[Mak. 4m]</p>
4 (a)	<p>J1 bersetuju N1 rasional N2 bertanggungjawab N3 harga diri N4 kesederhanaan N5 hemah tinggi</p> <p>Nota: Maksimum 1 nilai sahaja</p> <p>H1 dapat hindari budaya buli daripada berleluasa H2 keselamatan murid lebih terjamin H3 mengelakkan budaya buli daripada menjadi ikutan murid</p> <p><i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i></p> <p>Atau</p> <p>J2 tidak bersetuju N1 rasional N2 kesederhanaan N3 kasih sayang</p> <p>Nota: Maksimum 1 nilai sahaja</p> <p>H1 memberi peluang kepada pembuli untuk berubah sikap H2 masa depan pembuli akan hancur H3 pembuli berhak mendapat pendidikan</p> <p><i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i></p>	<p>1 1 1 1 1 1</p> <p>[Mak. 3m]</p> <p>1 1 1 1</p> <p>[Mak. 3m]</p>
(b)	<p>H1 trauma H2 hilang keyakinan diri H3 kemungkinan besar akan menjadi pembuli</p> <p><i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i></p>	<p>1 1 1</p> <p>[Mak. 2m]</p>
(c)	<p>H1 menasihati rakan supaya memberitahu kepada ibu bapa H2 melaporkan kepada guru H3 memberi sokongan moral H4 membawa rakan berjumpa dengan kaunselor sekolah</p> <p><i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i></p>	<p>1 1 1 1</p> <p>[Mak. 3m]</p>

(d)	H1 Persatuan Ibu Bapa dan Guru (PIBG)	1	
	H2 Polis Diraja Malaysia (PDRM)	1	
	H3 ibu bapa	1	
	H4 orang awam	1	
	H5 jiran	1	
	<i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	[Mak. 2m]	
5 (a)	N1 kesederhanaan	1	
	N2 patriotisme	1	
	N3 rasional	1	
	N4 bertanggungjawab	1	
	Nota: Maksimum 3 nilai sahaja	[Mak. 3m]	
(b)	F1 menjimatkan perbelanjaan	1	
	H1 harga yang lebih murah	1	
	F2 kualiti yang baik / mutu yang tinggi	1	
	H2 tahan lama	1	
	F3 tanda sokongan kepada barangan tempatan	1	
	H3 menunjukkan semangat cinta akan negara	1	
	<i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	[Mak. 4m]	
(c)	H1 cita rasa pengguna yang sentiasa berubah	1	
	H2 promosi jenama luar yang sangat menarik	1	
	H3 kurang pendedahan kelebihan barangan buatan tempatan	1	
	H4 sikap mengagungkan barangan import	1	
	<i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	[Mak. 3m]	
6	N1 hemah tinggi	1	
	N2 hormat	1	
	N3 kerjasama	1	
	N4 toleransi	1	
	N5 patriotisme	1	
	N6 rasional	1	
	N7 bertanggungjawab	1	
		Nota: Maksimum 2 nilai sahaja	
	H1 menerima persamaan / perbezaan kepelbagaian budaya	1	
	H2 menghormati keunikan kebudayaan yang diamalkan semua kaum	1	
	H3 tidak memandang rendah budaya kaum lain	1	
	H4 keharmonian dan keamanan dapat dikukuhkan	1	
	H5 mengamalkan adat dan budaya dalam kehidupan seharian	1	
	H6 identiti bangsa dapat diteruskan	1	
	H7 menyertai aktiviti kebudayaan yang melibatkan pelbagai kaum	1	
H8 ibu bapa menjadi contoh teladan pengamalan budaya dalam kehidupan seharian	1		

	H9 ibu bapa mendidik anak-anak supaya menerima kepelbagaian budaya H10 menyokong Dasar Kebudayaan Kebangsaan (<i>terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1 1 [Mak. 10m]
7	N1 rasional N2 kesederhanaan N3 keberanian N4 bertanggungjawab Nota: Maksimum 2 nilai sahaja H1 abaikan panggilan yang mencurigakan / tidak dikenali H2 elak daripada mendedahkan maklumat peribadi melalui telefon H3 tidak memberikan maklum balas kepada mesej atau emel yang meminta butiran akaun bank dan kata laluan H4 jangan mudah terpedaya dengan sebarang tawaran jualan dalam talian H5 memastikan kesahihan maklumat sebelum mengambil tindakan H6 tidak membuka/membalas e-mel yang tidak dikenali H7 elakkan memuat turun aplikasi yang mencurigakan H8 sentiasa peka terhadap isu-isu berkaitan dengan penipuan atas talian H9 melaporkan kepada polis (<i>terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 [Mak. 10m]
8 (a)	N1 kepercayaan kepada Tuhan N2 harga diri N3 bertanggungjawab N4 rasional N5 kebebasan Nota: Maksimum 2 nilai sahaja F1 berpegang teguh kepada agama H1 sentiasa mendekati diri kepada Tuhan H1 mengambil bahagian dalam aktiviti keagamaan untuk mencapai kesihatan rohani yang baik F2 tabah dan berani menghadapi cabaran H2 tidak mudah terpedaya dengan niat buruk teman lelaki F3 menculik salah di sisi undang-undang H3 perbuatan jenayah / kesalahan berat H3 ditahan dan ditangkap oleh pihak polis H3 mempunyai rekod jenayah F4 menjatuhkan nama baik diri / keluarga H4 ibu dianggap gagal dalam mendidik anak H4 dipandang serong oleh masyarakat	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1

	H4 disisihkan / dijauhi masyarakat H4 sukar mendapat kepercayaan masyarakat F5 masa depan yang gelap H5 sukar untuk mendapat peluang pekerjaan yang baik selepas keluar dari penjara (<i>terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1 1 1 1 [Mak. 10m]
(b)	F1 sentiasa melakukan perkara yang positif H1 tidak terlibat dengan gejala sosial / jenayah F2 menjamin kebahagiaan dalam kehidupan H2 mementingkan keakraban hubungan kekeluargaan F3 meningkatkan imej diri H3 dihormati dan dipandang mulia F4 mencapai matlamat hidup yang diinginkan H4 menentukan matlamat yang ingin dicapai dan memastikan kejayaan yang dikecapi berterusan F5 disenangi ramai H5 mudah mendapat kawan H5 mendapat kepercayaan daripada orang lain F6 memberikan ketenangan jiwa kepada diri H6 pengamalan nilai berkeperibadian mulia memberi ketenangan jiwa F7 menjadi suri teladan kepada orang lain H7 tingkah laku berkeperibadian mulia menjadi ikutan masyarakat (<i>terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1 [Mak. 10m]
9 (a)	N1 hemah tinggi N2 kerjasama N3 bertanggungjawab N4 hormat N5 rasional N6 toleransi N7 harga diri Nota: Maksimum 2 nilai sahaja J1 kecewa / sedih F1 wujud sikap mementingkan diri sendiri dengan tidak menerima pendapat orang lain H1 hanya mengutamakan pendapat sendiri F2 tidak mengamalkan sikap terbuka dengan mendengar dan mempertimbangkan pendapat ahli organisasi yang lain H2 beranggapan bahawa pendapat diri sendiri adalah terbaik F3 tidak menunjukkan rasa hormat kepada rakan H3 memaksa ahli organisasi lain untuk menerima pendapat sendiri F4 pendapat tidak dipertimbangkan H4 patut memberi sebab sesuatu idea itu ditolak	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1

	H4 mendengar penjelasan ahli dengan teliti F5 timbul perselisihan faham / pergaduhan H5 tidak dapat mengawal kemarahan apabila dikritik H5 menyelesaikan masalah secara aman tanpa konflik F6 menjejaskan imej diri H6 hubungan sosial terjejas F7 menerima pendapat yang mempunyai alasan munasabah H7 menyumbang kepada pembangunan organisasi (<i>terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1 1 1 1 1 1 1 1 1
		[Mak. 10m]
(b)	F1 menilai sesuatu kelakuan / tindakan dengan pertimbangan yang rasional H1 keputusan yang cekap dan pantas dapat diambil F2 memudahkan pengurusan sumber manusia yang berkualiti dalam organisasi H2 anggota organisasi dihargai F3 membentuk budaya kerja berintegriti H3 anggota organisasi yang bersih, cekap dan amanah dapat dibentuk F4 mengekalkan imej, kredibiliti dan reputasi organisasi H4 memperoleh pengiktirafan daripada masyarakat F5 meningkatkan kecekapan perkhidmatan organisasi H5 visi dan misi organisasi tercapai F6 memperoleh keyakinan orang ramai H6 kepuasan pelanggan dapat ditingkatkan F7 meningkatkan sensitiviti dan akauntabiliti anggota organisasi H7 anggota organisasi yang bertanggungjawab dan komited dapat dilahirkan F8 menunjukkan tingkah laku yang beretika dalam organisasi H8 etika organisasi dipatuhi (<i>terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1 1
		[Mak. 10m]

PERATURAN PEMARKAHAN CELIK MORAL 2

SOALAN	BUTIRAN	MARKAH
1 (a)	N1 rasioanl N2 bertanggungjawab N3 baik hati N4 harga diri N5 kasih sayang N6 kerajinan N7 berdikari N8 patriotisme Nota: Maksimum 2 nilai sahaja H1 dapat bersaing di peringkat antarabangsa H2 menjaga imej diri H3 membantu golongan yang memerlukan H4 peka terhadap keperluan orang lain H5 berusaha mengejar cita-citanya H6 sanggup bekerja keras <i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 [Mak. 4m]
(b)	H1 mencipta nama hingga ke peringkat antarabangsa H2 mengambil berat orang yang memerlukan dengan memberi dermaan H3 beriktir untuk menampung pengajian H4 mampu mengatasi cabaran / halangan <i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 [Mak.3m]
(c)	H1 mengadakan kutipan derma di sekolah H2 membuat jualan barangan H3 berkongsi kisah rakan dengan guru kelas H4 mewujudkan tabung bantuan <i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 [Mak. 3m]
2 (a)	J1 setuju N1 rasional N2 bertanggungjawab N3 kesederhanaan Nota: Maksimum 1 nilai sahaja H1 dapat mengawal pemakanan yang sihat H2 mengelakkan daripada penyakit H3 menjamin kesejahteraan hidup H4 menjaga kesihatan <i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 1 1 1 1 [Mak. 3m]

	<p>Atau</p> <p>J1 tidak setuju N1 rasional N2 bertanggungjawab N3 kesederhanaan</p> <p>Nota: Maksimum 1 nilai sahaja</p> <p>H1 cita rasa semua orang berbeza H2 kepelbagaian pilihan makanan yang tidak sihat H3 makanan yang sihat selalu agak mahal H4 harga makanan tidak sihat lebih murah</p> <p><i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i></p>	<p>1 1 1 1</p> <p>1 1 1 1</p> <p>[Mak. 3m]</p>
(b)	<p>F1 menjejaskan kesihatan H1 mudah mendapat penyakit F2 menyebabkan obesiti H2 menyukarkan aktiviti harian</p> <p><i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i></p>	<p>1 1 1 1</p> <p>[Mak. 3m]</p>
(c)	<p>H1 kerap senaman / riadah H2 buat pemeriksaan perubatan secara berkala H3 elakkan pengambilan makanan manis / berlemak H4 mengambil makanan seimbang H5 lebih banyak sayur / buah-buahan H6 tidak merokok / minuman alkohol</p> <p><i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i></p>	<p>1 1 1 1 1 1</p> <p>[Mak. 3m]</p>
3 (a)	<p>F1 memberi kesedaran kepada pemandu patuh kepada undang-undang H1 memberi pengajaran kepada pemandu H1 mengurangkan kes kemalangan jalan raya F2 menjalankan tugas dengan amanah H2 meningkatkan imej polis trafik H2 mendapat kepercayaan daripada masyarakat H2 mengurangkan kes rasuah</p> <p><i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i></p>	<p>1 1 1 1 1 1 1</p> <p>[Mak. 3m]</p>
(b)	<p>N1 rasional N2 bertanggungjawab N3 kesederhanaan N4 kejujuran N5 harga diri</p> <p>Nota: Maksimum 2 nilai sahaja</p> <p>H1 menahan pemandu yang cuba memberi rasuah</p>	<p>1 1 1 1 1</p> <p>1</p>

	H2 menunjukkan integriti yang tinggi H3 menjaga nama baik polis trafik / diri (<i>terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1 1 [Mak. 4m]
(c)	H1 kes kemalangan jalan raya meningkat H2 integriti polis trafik tercemar H3 menjejaskan imej polis trafik H4 dipandang serong (<i>terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1 1 1 1 [Mak. 3m]
4 (a)	J1 marah H1 maklumat sudah dieksploitasi oleh orang lain H2 menimbulkan salah faham / perselisihan faham H3 menyebabkan masyarakat selalu bimbang /risau H4 menimbulkan konflik H5 menimbulkan panik (<i>terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1 1 1 1 1 1 [Mak. 3m]
(b)	N1 rasional N2 bertanggungjawab N3 keberanian Nota: Maksimum 2 nilai sahaja H1 bertanya rakan punca sumber berita H2 tidak menyebarkan berita sensasi kepada kawan lain H3 mengenal pasti kesahihan berita melalui laman rasmi kerajaan H4 bertanya ibu bapa (<i>terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1 1 1 1 1 1 1 [Mak. 4m]
(c)	F1 Akta Komunikasi dan Multimedia F2 Akta Jenayah Siber F3 Akta Tandatangan digital F4 Akta Perlindungan Data Peribadi (<i>terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1 1 1 1 [Mak. 1m]
(d)	H1 imej negara terjejas H2 risiko keselamatan dan kebocoran maklumat sulit H3 kesejahteraan tergugat H4 hilang kepercayaan luar negara H5 dipandang serong oleh negara asing H6 perpaduan negara tidak terjamin (<i>terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1 1 1 1 1 1 [Mak. 2m]

5 (a)	J1 wajar H1 membentuk masyarakat penyayang H2 meningkatkan kesedaran tentang keperluan OKU H3 mendidik masyarakat supaya menghormati OKU H4 melindungi hak / nasib OKU (<i>terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1 1 1 1 1 [Mak. 3m]
	Atau J2 tidak wajar H1 kekangan masa H2 kurang kemampuan H3 kurang peka terhadap OKU H4 banyak pihak sudah memberi bantuan (<i>terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1 1 1 1 1 [Mak. 3m]
(b)	N1 hormat N2 baik hati N3 kerjasama N4 rasional N5 bertanggungjawab N6 kasih sayang Nota: Maksimum 2 nilai sahaja H1 menyertai kempen H2 menyebarkan kempen melalui media sosial H3 mengajak keluarga / kawan melibatkan diri H4 memberi sumbangan wang / barangan (<i>terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 [Mak. 4m]
(c)	H1 tandas H2 parkir H3 tempat duduk khas dalam keretapi / bas H4 laluan khas (<i>terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1 1 1 1 [Mak. 3m]
6	N1 kerjasama N2 baik hati N3 rasional N4 bertanggungjawab N5 kasih sayang Nota: Maksimum 2 nilai sahaja F1 membentuk tingkah laku masyarakat global yang berperikemanusiaan	1 1 1 1 1 1

	<p>H1 membentuk masyarakat yang prihatin / penyayang F2 mengukuhkan persefahaman budaya masyarakat global H2 memupuk sikap saling hormat-menghormati / kerjasama F3 dapat berkongsi ilmu sains dan teknologi H3 perkongsian ilmu perubatan F4 menjaga hak asasi manusia H4 prihatin dengan nasib mangsa bencana alam F5 mengurangkan beban mangsa H5 mendapatkan bantuan untuk mengatasi masalah</p> <p><i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i></p>	<p>1 1 1 1 1 1 1 1 1</p> <p>[Mak. 10m]</p>
7	<p>J1 tidak N1 rasional N2 bertanggungjawab N3 kerjasama N4 kasih sayang N5 kepercayaan kepada Tuhan</p> <p>Nota: Maksimum 2 nilai sahaja</p> <p>F1 mengamalkan kitar semula dalam kehidupan seharian H1 mengurangkan sisa buangan F2 menggunakan beg kertas / membawa beg kitar sendiri H2 mengurangkan penggunaan plastik F3 membuang sisa dosmetik atau sampah secara terancang H3 menapis sisa buangan sebelum dibuang F4 mendidik generasi muda tentang kepentingan penjagaan alam sekitar H4 pengajaran dalam pendidikan moral / sains F5 mengadakan gotong royong H5 alam sekitar sentiasa bersih F6 mengadakan kempen kesedaran H6 masyarakat prihatin kelestarian alam sekitar F7 sentiasa patuh kepada undang-undang alam sekitar H7 kekalkan keseimbangan ekosistem</p> <p><i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i></p>	<p>1 1</p> <p>[Mak. 10m]</p>
8 (a)	<p>N1 rasional N2 bertanggungjawab N3 hemah tinggi N4 patriotisme N5 hormat N6 toleransi</p> <p>Nota: Maksimum 2 nilai sahaja</p> <p>F1 mengeratkan hubungan dalam kalangan masyarakat yang berbilang kaum dan bangsa H1 hidup dengan aman</p>	<p>1 1 1 1 1 1</p> <p>1 1</p>

	H2 mewujudkan permuafakatan F2 imej negara dan bangsa terjaga H2 dipandang tinggi oleh negara lain F3 elakkan perselisihan faham H3 saling hormat-menghormati F4 dapat mengenali budaya kaum lain H4 menunjukkan keistimewaan setiap kaum F5 menerima baik keunikan setiap kaum H5 mengekalkan kepelbagaian budaya	1 1 1 1 1 1 1 1 1
	<i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	[Mak. 10m]
(b)	F1 bertoleransi antara satu sama lain H1 menghormati dan menerima adat pelbagai kaum F2 bekerjasama menjayakan sesuatu aktiviti H2 menyertai aktiviti kemasyarakatan H2 menyertai program bersama-sama F3 bertegur secara sopan H3 berinteraksi secara berhemah F4 berkongsi elemen perpaduan melalui media sosial H4 tidak mengkritik / mengejek H4 tidak menimbulkan isu sensitif seperti isu perkauman	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
	<i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	[Mak. 10m]
9 (a)	J1 marah F1 terpengaruh dengan budaya negatif H1 meningkatkan jenayah F2 menimbulkan kerisauan rakyat H2 panik / huru-hara F3 menimbulkan konflik dalam masyarakat H3 menimbulkan salah faham H3 prasangka buruk F4 risiko keselamatan dan kebocoran maklumat sulit H4 menggugat kententeraman H4 kesejahteraan negara tergugat F5 menjejaskan imej negara H5 reputasi negara tercemar	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
	<i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	[Mak. 10m]
(b)	N1 rasional N2 kejujuran N3 kebebasan N4 hormat N5 bertanggungjawab	1 1 1 1 1
	Nota: Maksimum 2 nilai sahaja	
	F1 dapatkan pengesahan daripada pihak berkuasa H1 pastikan kesahihan sesuatu maklumat	1 1

F2 elakkan daripada memuat naik isu negatif dari laman sosial	1
H2 sebarkan berita atau maklumat yang tidak menyentuh isu sensitif	1
H2 tidak menokok tambah maklumat	1
F3 elakkan daripada membuat serangan peribadi terhadap pihak lain	1
H3 tidak mengkritik / mengejek pihak lain	1
F4 tidak menggodam atau mengeksploitasi maklumat peribadi	1
H4 tidak memanipulasikan sesuatu isu demi kepentingan diri	1
F5 tidak mencetak atau memplagiat bahan tanpa kebenaran pemilik asal.	1
H5 minta kebenaran / kelulusan	1
<i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	[Mak. 10m]

PERATURAN PEMARKAHAN CELIK MORAL 3

SOALAN	BUTIRAN	MARKAH
1 (a)	N1 rasional N2 bertanggungjawab N3 kerjasama N4 keberanian Nota: Maksimum 2 nilai sahaja	1 1 1 1 [Mak. 2m]
(b)	H1 perkongsian kepakaran perubatan seluruh dunia H2 kerjasama dan pengawalan penyakit berjangkit <i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 [Mak. 2m]
(c)	F1 dapat mengukuhkan persefahaman budaya masyarakat global H1 budaya menghormati tetamu sebagai amalan universal F2 bertingkah laku mengikut peraturan / undang-undang antarabangsa H2 menghormati hak asasi manusia <i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 [Mak. 4m]
(d)	F1 Kesatuan Antarabangsa untuk Pemuliharaan Alam Sekitar (IUCN) F2 Greenpeace F3 WWF (Tabung Alam Sedunia)	1 1 1 [Mak. 2m]
2 (a)	J1 bersetuju H1 mengharumkan nama negara di peringkat antarabangsa H2 mengekalkan jati diri sebagai rakyat malaysia H3 menguasai ilmu pengetahuan / kepakaran bertaraf dunia <i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i> Atau J2 tidak bersetuju H1 hanya menang sekali H2 hanya menceburi bidang sukan H3 terdapat individu yang lebih berkelayakan <i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 [Mak. 3m] 1 1 1 1 [Mak. 3m]

(b)	H1 membentuk individu yang kreatif dan inovatif H2 meningkatkan imej negara di persada dunia H3 menghadapi cabaran global H4 melestarikan pembangunan negara dan modal insan (<i>terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1 1 1 1 [Mak. 3m]
(c)	H1 menguasai pelbagai bahasa tanpa mengabaikan bahasa kebangsaan H2 menyertai kejohanan / pertandingan di peringkat antarabangsa H3 menjaga nama baik negara ketika belajar di luar negara (<i>terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1 1 1 [Mak. 2m]
(d)	H1 mudah terpengaruh dengan budaya luar H2 kepakaran dan kemahiran yang terhad dalam bidang yang diceburi H3 kesukaran bersaing dan berkomunikasi dengan dunia luar H4 hilang nilai / etika / jati diri dalam mengejar arus globalisasi H5 kurang kemampuan untuk menghadapi masalah secara holistik H6 kesukaran menerima kepelbagaian sosiobudaya (<i>terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1 1 1 1 1 1 [Mak. 2m]
3 (a)	J1 wajar H1 dapat membantu golongan yang memerlukan H2 meringankan beban keluarga yang berpendapatan rendah H3 bukti terdapat pihak yang mengembleng usaha untuk membantu golongan yang memerlukan (<i>terima mana-mana jawapan munasabah</i>) Atau J2 tidak wajar H1 kurang berkemampuan H2 kekangan masa H3 banyak pihak turut menyumbang (<i>terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1 1 1 1 [Mak. 3m] 1 1 1 1 [Mak. 3m]
(b)	H1 melatih diri agar lebih simpati dengan nasib orang lain H2 memupuk sikap saling sayang-menyayangi H3 melahirkan individu yang prihatin H4 dipandang tinggi H5 bersyukur dengan apa yang ada (<i>terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1 1 1 1 1 [Mak. 3m]

(c)	H1 menjadikan seseorang individu bersikap materialistik / individualistik H2 mengubah gaya hidup yang melampaui landasan agama / kepercayaan H3 mewujudkan sikap angkuh / sombong H4 mengetepikan nasihat orang tua dan anggota keluarga H5 hidup tidak tenteram H6 mengingkari norma masyarakat <i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 1 1 [Mak. 2m]
(d)	N1 kerjasama N2 rasional N3 bertanggungjawab N4 harga diri Nota: Maksimum 1 nilai sahaja H1 menghebahkan kempen melalui media sosial H2 turut serta dalam kempen H3 membawa ahli keluarga / rakan sertai kempen <i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 1 1 1 [Mak. 2m]
4 (a)	H1 menjejaskan imej negara H2 kesejahteraan negara tergugat H3 risiko kebocoran maklumat sulit H4 menjejaskan keyakinan pelabur asing <i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 [Mak. 3m]
(b)	N1 bertanggungjawab N2 kejujuran N3 rasional N4 hormat N5 kebebasan N6 kesederhanaan Nota: Maksimum 1 nilai sahaja H1 menggunakan sumber yang sahih / boleh dipercayai H2 menyebarkan maklumat yang benar / sahih H3 memikirkan kesan penyebaran maklumat tidak benar H4 tidak menyentuh isu-isu sensitif H5 tidak menyalahi undang-undang H6 mengambil kira perasaan orang lain <i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 [Mak. 2m]

(c)	H1 memastikan kesahihan sesuatu maklumat H2 menyebarkan berita atau maklumat yang sahih H3 tidak menyentuh isu perkauman H4 tidak menokok tambah maklumat atau isi kandungan H5 tidak memuat naik isu negatif di media sosial H5 tidak memanipulasikan sesuatu isu untuk kepentingan sendiri (<i>terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1 1 1 1 1 1 [Mak. 2m]
(d)	H1 menyekat / memadam akaun palsu H2 mengambil tahu akta / undang-undang siber H3 elak memberi komen negatif H4 tidak membuat fitnah / tuduhan H5 tidak menceroboh / menggodam akaun orang lain (<i>terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1 1 1 1 1 [Mak. 3m]
5 (a)	H1 patuh pada setiap arahan yang dikeluarkan oleh kerajaan H2 tidak membuat sebarang spekulasi tentang perintah tersebut H3 tidak memuat naik sebarang komen yang berunsur negatif (<i>terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1 1 1 [Mak. 3m]
(b)	N1 bertanggungjawab N2 rasional N3 kebebasan Nota: Maksimum 1 nilai sahaja H1 akur dengan perintah kerajaan H2 berfikir kebaikan tindakan kerajaan H3 mematuhi SOP (<i>terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1 1 1 1 1 1 [Mak. 2m]
(c)	H1 wabak / pandemik covid-19 akan terus merebak dalam negara H2 peningkatan kes pada setiap hari H3 jumlah pesakit kritikal bertambah H4 pasukan petugas keselamatan dan kesihatan semakin terbeban H5 keselamatan / kesihatan terjejas H6 aktiviti rutin harian tidak dapat kembali seperti biasa (<i>terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1 1 1 1 1 1 [Mak. 3m]

(d)	H1 membendung penularan wabak covid-19 H2 bukti keprihatinan kerajaan dalam menjaga kesejahteraan rakyat H3 menunjukkan kerajaan bertindak pantas (<i>terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1 1 1 [Mak. 2m]
6	N1 baik hati N2 kasih sayang N3 kesederhanaan N4 rasional N5 hemah tinggi Nota: Maksimum 2 nilai sahaja F1 bertimbang rasa atas kecemasan yang dihadapi oleh pemandu H1 memikirkan keadaan orang tua yang sedang sakit tenat H1 prihatin terhadap orang sakit F2 berperikemanusiaan dalam mengambil tindakan H2 bertindak wajar mengikut keadaan / situasi F3 menghargai nyawa H3 dapat menyelamatkan nyawa F4 mematuhi ajaran agama / kepercayaan H4 membantu orang amalan mulia (<i>terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 [Mak. 10m]
7	N1 kerjasama N2 bertanggungjawab N3 rasional N4 baik hati N5 patriotisme Nota: Maksimum 2 nilai sahaja F1 memupuk semangat perpaduan H1 memberi bantuan tanpa mengira kaum / agama / budaya H2 memelihara hubungan masyarakat yang berbilang kaum F2 mewujudkan semangat kekitaan dan kerja berpasukan F3 menjadi suri teladan H3 dicontohi orang lain H3 turut serta memberi sumbangan F4 menghargai usaha kerajaan untuk membantu rakyat H4 menyumbang masa / tenaga / wang ringgit F5 meringankan beban barisan hadapan H5 menghargai pengorbanan barisan hadapan (<i>terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 [Mak. 10m]

(b)	F1 menyertai bantuan keamanan antarabangsa bagi negara bergolak	1
	F2 pendirian teguh berkaitan isu-isu keamanan sejagat	1
	F3 tidak menyokong negara yang mempunyai ideologi tertutup	1
	F4 membuat lawatan kerja khas ke negara-negara serantau	1
	F4 program pertukaran pelajar di peringkat antarabangsa	1
	F5 menyertai program biasiswa di bawah pertubuhan antarabangsa	1
	F6 kerjasama perdagangan antarabangsa	1
	F7 program pertukaran teknologi dan kepakaran	1
	F8 perkongsian penyelidikan dan pembangunan	1
	F9 membuat perkongsian dan inovasi produk serta perkhidmatan	1
F10 memberi perlindungan kepada mangsa pelarian	1	
	<i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	[Mak. 10m]

PERATURAN PEMARKAHAN CELIK MORAL 4

SOALAN	BUTIRAN	MARKAH
1 (a)	F1 semangat patriotik akan pudar H1 negara kehilangan rakyat yang mempunyai jati diri F2 calon yang dipilih kurang berwibawa dalam menjalankan tugas pentadbiran H2 negara tidak dapat mencapai kemajuan yang diinginkan <i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 [Mak. 4m]
(b)	F1 tidak melayan mereka H1 tetap dengan pilihan sendiri H1 tidak mudah dipengaruhi oleh mereka F2 mendengar sahaja H2 undi adalah rahsia H2 berhak mengundi pilihan sendiri <i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 1 1 [Mak. 3m]
(c)	J1 patut H1 menjalankan tanggungjawab sebagai warganegara H2 dapat menentukan masa depan negara <i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i> Atau J2 tidak patut H1 terpaksa menanggung kos yang tinggi untuk balik mengundi H2 boleh mengundi pada masa akan datang H3 ketinggalan pelajaran <i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 [Mak. 3m] 1 1 1 1 [Mak. 3m]
2 (a)	N1 rasional N2 bertanggungjawab N3 kepercayaan kepada Tuhan N4 kejujuran N5 harga diri Nota: Maksimum 2 nilai sahaja H1 mematuhi ajaran Tuhan H2 bersikap amanah dalam kelakuan H3 memberikan komitmen dalam kerja <i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 1 1 1 1 [Mak. 4m]

(b)	H1 memberi kesedaran tentang kepentingan mengamalkan integriti H2 mewujudkan rakyat yang bermoral tinggi H3 negara bebas rasuah / penyelewengan H4 menjaga imej negara H5 mengurangkan jenayah / masalah sosial <i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 1 [Mak. 3m]
(c)	H1 pelanggan hilang keyakinan / kepercayaan H2 membentuk sikap individualistik H3 gejala negatif dalam organisasi meningkat H4 mutu kerja / perkhidmatan merosot H5 menjatuhkan nama / imej organisasi H6 mendatangkan kerugian H7 pelabur hilang minat H8 wujud budaya kerja yang tidak sihat <i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 1 1 1 1 [Mak. 3m]
3 (a)	H1 mengadakan kutipan derma H2 menyebarkan di media sosial supaya lebih ramai lagi yang dapat menghulurkan sumbangan H3 menjadi sukarela membantu mangsa H4 membantu membersihkan rumah setelah air surut H5 mengumpul pakaian / makanan untuk diagihkan <i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 1 [Mak. 3m]
(b)	J1 sedih / takut H1 ramai yang kehilangan harta benda H2 ada kematian / kecederaan H3 mangsa banjir kehilangan tempat tinggal H4 murid-murid tidak dapat ke sekolah <i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 1 [Mak. 3m]
(c)	F1 pembangunan tidak terancang H1 pokok ditebang bagi membuka kawasan baru F2 sistem perparitan yang tidak diselenggara H2 saluran air tersumbat F3 perubahan iklim H3 hujan yang berpanjangan F4 hakisan tanah H4 sungai menjadi cetek <i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 1 1 1 [Mak. 4m]
4 (a)	H1 tidak bercakap ketika mulut penuh dengan makanan H2 makan dengan tangan kanan H3 ambil makanan yang dekat H4 tidak minum habis sekali gus	1 1 1 1

	H5 makan dengan sopan / tidak gelojoh / terburu-buru H6 cuci tangan sebelum makan H7 berdoa sebelum / selepas makan H8 kunyah makanan dengan perlahan (<i>terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1 1 1 1 [Mak. 3m]
(b)	F1 menggambarkan keperibadian mulia H1 disenangi orang lain F2 melatih disiplin diri H2 menjaga nama diri / keluarga F3 menjaga tatasusila / etika makan dan minum H3 mengekalkan hubungan sosial yang baik (<i>terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1 1 1 1 1 1 [Mak. 4m]
(c)	H1 pakai pelitup muka di tempat awam / keluar rumah H2 amalan penjarakkan sosial / fizikal H3 amalan ziarah-menziarahi yang semakin kurang H4 belajar atas talian H5 penggunaan gajet elektronik secara meluas H6 bekerja dari rumah H7 membeli belah / pembayaran atas talian H8 cuci / sanitasi tangan selepas menyentuh barangan / kerap cuci tangan (<i>terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1 1 1 1 1 1 1 1 [Mak. 3m]
5 (a)	N1 rasional N2 kejujuran N3 harga diri N4 kerajinan N5 berdikari Nota: Maksimum 1 nilai sahaja H1 minta tunjuk ajar dari rakan H2 minta nasihat daripada kaunselor / guru H3 membuat ulangkaji dengan lebih tekun H4 memberikan tumpuan yang lebih semasa pengajaran guru H5 menyertai kumpulan belajar rakan sekelas (<i>terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 [Mak. 3m]
(b)	H1 menjatuhkan nama / imej diri / integriti H2 akan didenda H3 ibu bapa akan kecewa / sedih H4 akan dianggap gagal sekiranya ditangkap meniru H5 tidak mendapat apa-apa ilmu pengetahuan H6 hilang kepercayaan (<i>terima mana-mana jawapan munasabah</i>)	1 1 1 1 1 1 [Mak. 3m]

(c)	<p>F1 melahirkan modal insan H1 dapat berbakti kepada negara F2 menjamin hasil kerja yang berkualiti H2 membentuk jati diri yang mantap F3 mempunyai prinsip moral / etika yang tinggi H3 meningkatkan imej diri F4 mengelak daripada penyalahgunaan kuasa H4 mendapat keyakinan / kepercayaan orang lain</p> <p><i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i></p>	<p>1 1 1 1 1 1 1 1</p> <p>[Mak. 4m]</p>
6	<p>N1 kerjasama N2 toleransi N3 hormat N4 bertanggungjawab N5 rasional</p> <p>Nota: Maksimum 2 nilai sahaja</p> <p>F1 persekitaran menjadi bersih H1 hidup lebih sihat F2 berkenalan dengan jiran H2 wujudkan hubungan mesra antara penduduk F3 dapat hindari pencemaran alam sekitar / bebas sampah H3 bebas penyakit F4 dapat tingkatkan imej taman perumahan H4 menjadi ikutan taman perumahan yang lain F5 dapat berinteraksi H5 memupuk sikap saling menghormati</p> <p><i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i></p>	<p>1 1 1 1 1</p> <p>1 1 1 1 1 1 1 1 1 1</p> <p>[Mak. 10m]</p>
7	<p>N1 rasional N2 kesederhanaan N3 berdikari N4 bertanggungjawab N5 kerajinan</p> <p>Nota: Maksimum 2 nilai sahaja</p> <p>F1 mengurangkan bebanan kewangan H1 meningkatkan simpanan H1 mengelakkan pinjaman yang tidak sepatutnya F2 mengelakkan kes penipuan / transaksi haram H2 menyertai skim pelaburan yang sah H2 membuat pemeriksaan / tinjauan sebelum mulakan sebarang urusan niaga F3 tingkatkan kuasa beli H3 menjana pertumbuhan ekonomi negara H3 memaksimumkan kepuasan pemilik F4 menjamin masa depan yang sejahtera</p>	<p>1 1 1 1 1</p> <p>1 1 1 1 1 1 1 1 1 1</p>

(b)	F1 menyentuh isu sensitif yang menggugat perpaduan H1 memberikan pandangan tanpa Batasan H1 menokok tambah maklumat hingga menimbulkan konflik F2 menggodam / menyebarkan maklumat sulit H2 menceroboh maklumat orang lain H2 mecipta akaun / identiti palsu F3 menyebarkan maklumat palsu H3 menyebarkan maklumat tanpa kebenaran H3 maklumat yang disampaikan tidak dijamin kesahihan F4 menftnah / memburukkan pihak lain H4 menularkan cacian negatif H4 menulis komen negatif dalam media sosial F5 penyelewengan data / maklumat H5 membocorkan maklumat penting individu / organisasi H5 mengeksploitasi maklumat individu / organisasi untuk kepentingan diri <i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 [Mak. 10m]
9 (a)	F1 mengekalkan kemerdekaan negara H1 sistem pemerintahan yang stabil F2 mengekalkan kestabilan politik H2 keamanan negara terjaga H2 pemerintahan mengikut acuan sendiri F3 meningkatkan semangat patriotik H3 cinta dan taat setia kepada raja dan negara F4 imej negara terpelihara / memelihara maruah negara H4 tidak terpengaruh dengan anasir subversif F5 mengukuhkan perpaduan dan keharmonian rakyat Malaysia H5 memberi sumbangan untuk pembangunan negara F6 negara gag di mata dunia H6 dihormati dan disegani F7 memupuk sikap menghargai tokoh-tokoh pejuang yang mendapatkan kemerdekaan negara <i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 [Mak. 10m]
(b)	N1 patriotisme N2 bertanggungjawab N3 hormat N4 keberanian N5 kerjasama N6 rasional Nota: Maksimum 2 nilai sahaja F1 perpaduan rakyat terjejas H1 rakyat saling bermusuhan / bertelingkah H1 menjejaskan keharmonian F2 tradisi dan norma masyarakat semakin dilupakan H2 mengagungkan budaya luar	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1

H2 boleh menimbulkan sikap buruk sangka	1
F3 aktiviti ekonomi negara terbantut	1
H3 pembangunan negara terjejas	1
F4 ketidakstabilan politik negara	1
H4 sistem pemerintahan negara tergugat	1
H4 peningkatan kes jenayah	1
F5 campur tangan kuasa luar	1
H5 negara tidak aman	1
H5 pihak luar akan mengambil kesempatan	1
<i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	[Mak. 10m]

PERATURAN PEMARKAHAN CELIK MORAL 5

SOALAN	BUTIRAN	MARKAH
1 (a)	<p>Kaum Cina :</p> <p>H1 mengadakan upacara minum teh H2 memakai pakaian berwarna merah H3 memakai busana tradisi kaum Cina</p> <p><i>(terima mana-mana adat resam perkahwinan kaum yang dinyatakan)</i></p> <p>Kaum India:</p> <p>H1 memakai ‘thaali’ sebagai simbol suami isteri yang sah H2 meletakkan pokok pisang di pintu utama rumah</p> <p><i>(terima mana-mana adat resam perkahwinan kaum yang dinyatakan)</i></p> <p>Kaum Melayu:</p> <p>H1 upacara tepung tawar semasa majlis persandingan H2 merenjis air mawar</p> <p><i>(terima mana-mana adat resam perkahwinan kaum yang dinyatakan)</i></p>	<p align="center">1 1 1</p> <p align="center">[Mak. 1m]</p> <p align="center">1 1</p> <p align="center">[Mak. 1m]</p> <p align="center">1 1</p> <p align="center">[Mak. 1m]</p>
(b)	<p>Kaum Iban:</p> <p>F1 Gawai Dayak F2 Gawai Antu F3 Gawai Batu</p> <p><i>(terima mana-mana perayaan kaum yang dinyatakan)</i></p> <p>Kaum India</p> <p>F1 Deepavali F2 Thaipusam</p> <p><i>(terima mana-mana perayaan kaum yang dinyatakan)</i></p> <p>Kaum Punjabi</p> <p>F1 Hari Vesakhi</p> <p><i>(terima mana-mana perayaan kaum yang dinyatakan)</i></p>	<p align="center">1 1 1</p> <p align="center">[Mak. 1m]</p> <p align="center">1 1</p> <p align="center">[Mak. 1m]</p> <p align="center">1</p> <p align="center">[Mak. 1m]</p>

(c)	<p>F1 generasi akan datang tidak akan mengenali adat dan tradisi kaum H1 akan pupus ditelan zaman F2 identiti kaum akan terhakis H2 akan dipengaruhi budaya barat yang negatif</p> <p><i>(terima mana mana jawapan yang munasabah)</i></p>	<p>1 1 1 1</p> <p>[Mak. 4m]</p>
2 (a)	<p>N1 bertanggungjawab N2 rasional N3 patriotisme N4 keberanian</p> <p>Nota: Maksimum 2 nilai sahaja</p> <p>H1 menjalankan tugas dengan amanah H2 prihatin / peka terhadap masalah rakyat H3 menyumbang kepada pembangunan negara H4 berdedikasi dalam pekerjaan H5 berintegriti</p> <p><i>(terima mana mana jawapan yang munasabah)</i></p>	<p>1 1 1 1</p> <p>1 1 1 1 1</p> <p>[Mak. 4m]</p>
(b)	<p>Politik H1 melicinkan pentadbiran negara H2 mempertahankan negara daripada ancaman musuh dari luar H3 menjalinkan hubungan diplomatik dengan lain</p> <p><i>(terima mana mana jawapan yang munasabah)</i></p> <p>Ekonomi H1 membawa pelabur asing ke dalam negara H2 mengurus kewangan negara dengan baik H3 menggalakkan kerjasama dalam pelbagai bidang ekonomi</p> <p><i>(terima mana mana jawapan yang munasabah)</i></p>	<p>1 1 1</p> <p>[Mak. 1m]</p> <p>1 1 1</p> <p>[Mak. 1m]</p>
(c)	<p>F1 pergolakan politik H1 negara akan huru hara F2 rakyat akan memberontak H2 imej negara akan terjejas F3 berlaku banyak gejala rasuah H3 rakyat akan tertindas F4 kadar jenayah akan meningkat H4 keharmonian negara akan tergugat F5 pembangunan dan ekonomi negara akan terjejas H5 wujud jurang ekonomi</p> <p><i>(terima mana mana jawapan yang munasabah)</i></p>	<p>1 1 1 1 1 1 1 1 1</p> <p>[Mak. 4m]</p>

3 (a)	F1 tahu duit itu bukan hak miliknya H1 perlu bersikap jujur F2 mematuhi ajaran agama H2 takut balasan Tuhan F3 tahu tindakan tersebut menyalahi peraturan / undang-undang H3 ditangkap polis H4 menjatuhkan imej diri / keluarga <i>(terima mana mana jawapan yang munasabah)</i>	1 1 1 1 1 1 1 [Mak. 4m]
(b)	N1 kejujuran N2 rasional N3 kesederhanaan N4 bertanggungjawab N5 kepercayaan kepada Tuhan N6 baik hati Nota: Maksimum 1 nilai sahaja	1 1 1 1 1 1 [Mak. 1 m]
(c)	F1 akan ditangkap polis H1 menjatuhkan maruah diri F2 berasa bersalah H2 hidup tidak akan tenteram F3 akan dimarahi ibubapa H3 akan berasa menyesal akan perbuatannya <i>(terima mana mana jawapan yang munasabah)</i>	1 1 1 1 1 1 [Mak. 4m]
4 (a)	H1 kurang didikan agama / moral H2 pengaruh rakan sebaya H3 masalah keluarga H4 pengaruh media massa H5 stres H6 kurang kasih sayang / perhatian <i>(terima mana mana jawapan yang munasabah)</i>	1 1 1 1 1 1 [Mak. 3m]
(b)	F1 menjadikan individu bersikap materialistik H1 individu bersikap individualistik F2 gaya hidup yang melampaui landasan agama dan kepercayaan H2 bersikap angkuh dan sombong F3 mengabaikan sikap berkeperibadian mulia H3 menjadikan hidup tidak tenteram <i>(terima mana mana jawapan yang munasabah)</i>	1 1 1 1 1 1 [Mak. 4 m]

(c)	<p>F1 menjadikan ajaran agaman dan kepercayaan sebagai panduan hidup</p> <p>H1 mempelajari dan mengamalkan tuntutan agama / kepercayaan</p> <p>F2 menerima kepelbagaian bangsa</p> <p>H2 menjaga hubungan baik sesama manusia</p> <p>F3 melindungi alam sekitar</p> <p>H3 menjaga keseimbangan flora dan fauna</p> <p>F4 taat kepada ibu bapa</p> <p>H4 bersikap baik terhadap ibu bapa</p> <p>F5 menghindari gejala negatif</p> <p>H5 melakukan aktiviti yang berfaedah</p> <p><i>(terima mana mana jawapan yang munasabah)</i></p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>[Mak. 3 m]</p>
5 (a)	F1 Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB)	[1m]
(b)	<p>H1 perbezaan agama</p> <p>H2 perbezaan ideologi</p> <p>H3 kepelbagaian budaya dan bahasa</p> <p>H4 kedudukan geografi sesebuah negara</p> <p>H5 kejatuhan nilai mata wang negara</p> <p><i>(terima mana mana jawapan yang munasabah)</i></p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>[Mak. 2m]</p>
(c)	<p>F1 ASEAN (Persatuan Negara-Negara Asia Tenggara)</p> <p>F2 NAM (Pergerakan Negara-Negara Berkecuali)</p> <p>F3 Komanwel</p> <p>F4 OIC (Pertubuhan Kerjasama Islam)</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>[Mak. 3m]</p>
(d)	<p>F1 memelihara kedaulatan negara</p> <p>H1 meningkatkan imej negara</p> <p>F2 dapat mempelbagaikan inovasi pendidikan</p> <p>H2 meningkatkan kualiti pendidikan</p> <p>F3 membanteras jenayah antarabangsa</p> <p>H3 menjamin keamanan negara</p> <p>F4 meningkatkan keupayaan negara dalam bidang perubatan</p> <p>H4 penghasilan vaksin</p> <p><i>(terima mana mana jawapan yang munasabah)</i></p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>[Mak. 4m]</p>

6	<p>N1 kasih sayang N2 hormat N3 kerjasama N4 rasional N5 bertanggungjawab N6 harga diri N7 patriotisme</p> <p>Nota: Maksimum 2 nilai sahaja</p> <p>F1 menyayangi anggota keluarga H1 keluarga harmoni F2 memberi didikan agama / moral H2 mewujudkan persefahaman F3 menunjukkan perlakuan yang mulia H3 tunjuk teladan yang baik H3 pertuturan yang sopan F4 meluangkan masa bersama keluarga H4 mengeratkan hubungan silaturahim F5 berinteraksi dengan ahli keluarga H5 menyelesaikan masalah secara aman / perbincangan</p> <p><i>(terima mana mana jawapan yang munasabah)</i></p>	<p>1 1 1 1 1 1 1</p> <p>1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1</p> <p>[Mak. 10m]</p>
7	<p>N1 patriotisme N2 kesederhanaan N3 kerjasama N4 bertanggungjawab N5 rasional</p> <p>Nota: Maksimum 2 nilai sahaja</p> <p>F1 menyebarkan kempen di media sosial H1 dapat merangsang perkembangan industri tempatan H1 menerangkan kebaikan barangan buatan malaysia di media sosial F2 memberi sokongan kepada peniaga barangan tempatan di ekspo / karnival H2 mengajak rakan dan ahli keluarga ke ekspo / karnival beli barangan buatan malaysia F3 membeli barangan buatan malaysia H3 melariskan jualan barangan buatan malaysia H3 dapat membantu meningkatkan ekonomi negara</p> <p><i>(terima mana mana jawapan yang munasabah)</i></p>	<p>1 1 1 1 1</p> <p>1 1 1 1 1 1 1 1</p> <p>[Mak. 10m]</p>

8 (a)	<p>N1 hormat N2 kejujuran N3 kasih sayang N4 rasional N5 bertanggungjawab</p> <p>Nota: Maksimum 2 nilai sahaja</p> <p>J1 menasihati Evagrace / memberitahu kebenaran kepada ibu F1 menghormati ibu F2 supaya Evagrace tidak berbohong H2 berubah / insaf F3 menjaga imej keluarga H3 menyelesaikan masalah keluarga dengan baik F4 dapat menjaga hubungan H4 mengelakkan pergaduhan / perselisihan faham F5 risau keselamatan adik H5 terpengaruh gejala negatif</p> <p><i>(terima mana mana jawapan yang munasabah)</i></p>	<p>1 1 1 1 1</p> <p>1 1 1 1 1 1 1 1 1 1</p> <p>[Mak. 10m]</p>
(b)	<p>F1 saling menyayangi sesama anggota keluarga H1 menghormati anggota keluarga H1 menyelesaikan sebarang pergaduhan dengan aman F2 mendidik anggota keluarga dengan ajaran agama atau kepercayaan H2 memberi didikan agama / kepercayaan kepada anak-anak H2 melakukan amaln agama / kepercayaan bersama-sama F3 memastikan warga tua terlibat dalam aktiviti keluarga H3 mendengar nasihat warga tua H3 membawa warga tua melancong bersama F4 menunjukkan perlakuan mulia H4 menjadi contoh teladan H4 menjaga kerahsiaan keluarga</p> <p><i>(terima mana mana jawapan yang munasabah)</i></p>	<p>1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1</p> <p>[Mak. 10m]</p>

9 (a)	<p>N1 hemah tinggi N2 harga diri N3 kesederhanaan N4 rasional N5 bertanggungjawab N6 baik hati</p> <p>Nota: Maksimum 2 nilai sahaja</p> <p>F1 perbuatan akan dipandang serong masyarakat H1 menjatuhkan imej diri F2 sikap mementingkan diri sendiri H2 tidak menunjukkan teladan yang baik F3 masyarakat akan bersangka buruk H3 tidak menunjukkan keperibadian yang mulia F4 mengabaikan hak OKU H4 OKU berasa sedih / kecewa H4 OKU akan berasa tersisih H4 simpati dengan nasib OKU</p> <p><i>(terima mana mana jawapan yang munasabah)</i></p>	<p>1 1 1 1 1 1</p> <p>1 1 1 1 1 1 1 1 1 1</p> <p>[Mak. 10m]</p>
(b)	<p>F1 menjaga batasan pergaulan H1 elakkan terlibat dengan gejala negatif F2 bersikap pemaaf dan berani H2 mengakui kesilapan diri F3 mendengar nasihat ibu bapa H3 mendapatkan pandangan / sokongan ibu bapa F4 menegur rakan sebaya dengan baik H4 memberi nasihat yang membina F5 membantu mangsa bencana H5 melibatkan diri dalam badan sukarela /gotong-royong F6 mengharumkan nama negara H6 elakkan dari menyebarkan fitnah tentang negara</p> <p><i>(terima mana mana jawapan yang munasabah)</i></p>	<p>1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1</p> <p>[Mak. 10m]</p>

PERATURAN PEMARKAHAN CELIK MORAL 6

SOALAN	BUTIRAN	MARKAH
1 (a)	N1 kerjasama N2 bertanggungjawab N3 baik hati N4 keberanian N5 rasional Nota: Maksimum 2 nilai sahaja H1 saling bantu-membantu H2 menjaga imej diri H3 menunjukkan teladan yang mulia H4 melakukan kerja dengan rela hati H5 sanggup menghadapi cabaran / halangan H6 memberi bantuan / kebajikan kepada golongan yang memerlukan <i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 [Mak. 4m]
(b)	H1 keselamatan masyarakat dunia terjamin H2 pengekalan kerjasama antara negara H3 hak asasi masyarakat global terpelihara H4 pertukaran sumber tenaga kerja H5 silang budaya masyarakat global dapat diterima <i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 1 [Mak. 3m]
(c)	H1 pengaruh negatif budaya luar H2 perbezaan bahasa H3 perbezaan sistem pentadbiran negara H4 perbezaan zon masa dunia H5 perbezaan bentuk muka bumi sesebuah negara H6 perbezaan teknologi dan produktiviti H7 perbezaan norma masyarakat H8 perbezaan ideologi dan pemikiran H9 perbezaan peraturan dan undang-undang H10 perbezaan iklim sesebuah negara H11 perbezaan sumber ekonomi H12 perbezaan nilai mata wang <i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 [Mak. 3m]
2 (a)	J1 gembira N1 kerjasama N2 toleransi N3 kesederhanaan N4 rasional N5 bertanggungjawab	1 1 1 1 1 1

	<p>Nota: Maksimum 1 nilai sahaja</p> <p>H1 alam sekitar bersih H2 kesihatan terjamin H3 mengeratkan hubungan H4 wujud suasana harmoni H5 hidup aman dan damai</p> <p><i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i></p>	<p>1 1 1 1 1</p> <p>[Mak. 3m]</p>
(b)	<p>H1 menghormati orang yang lebih tua H2 duduk ketika makan H3 mengetuk pintu sebelum masuk H4 beratur ketika menggunakan pengangkutan awam H5 bertegur sapa H6 amalan ziarah-menziarahi</p> <p><i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i></p>	<p>1 1 1 1 1 1</p> <p>[Mak. 3m]</p>
(c)	<p>H1 bersikap individualistik H2 manusia kurang beradab H3 hubungan sosial terjejas H4 menjejaskan keharmonian masyarakat</p> <p><i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i></p>	<p>1 1 1 1</p> <p>[Mak. 4m]</p>
3 (a)	<p>J1 wajar H1 mengurangkan beban tanggungan H2 dapat wang menyara hidup H3 bapa boleh dapat rawatan</p> <p><i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i></p> <p>Atau</p> <p>J2 tidak wajar H1 akan menyesal H2 tidak mencapai hasrat H3 masa depan sangat penting H4 mempunyai peluang melanjutkan pelajaran</p> <p><i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i></p>	<p>1 1 1 1</p> <p>[Mak. 3m]</p> <p>1 1 1 1 1</p> <p>[Mak. 3m]</p>
(b)	<p>N1 keberanian N2 rasional N3 bertanggungjawab N4 kasih sayang N5 berdikari N6 kerajinan</p>	<p>1 1 1 1 1 1</p> <p>[Mak. 3m]</p>

(c)	H1 sentiasa melakukan perkara yang positif H2 disenangi ramai H3 menjamin kebahagiaan dalam kehidupan H4 memberikan ketenangan jiwa kepada diri H5 dihormati / dipandang mulia oleh orang lain H6 menjadi suri teladan kepada orang lain H7 mencapai matlamat hidup yang diinginkan <i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 1 1 1 [Mak. 4m]
4 (a)	J1 marah / sedih / kecewa H1 membazir makanan H2 tidak hargai makanan H3 bertambah sampah sarap H4 mencemarkan alam sekitar <i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 1 [Mak. 4m]
(b)	H1 membeli terlalu banyak stok makanan H2 penyimpanan makanan tidak diurus dengan betul H3 lupa makan makanan sehingga basi H4 masak terlalu banyak <i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 [Mak. 2m]
(c)	N1 kesederhanaan N2 rasional N3 bertanggungjawab Nota: Maksimum 2 nilai sahaja H1 menghargai sumber makanan H2 menyemak stok makanan sebelum membeli H3 membeli kuantiti makanan yang cukup H4 menghabiskan makanan H5 tidak masak terlalu banyak <i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 1 1 1 1 [Mak. 4m]
5 (a)	N1 patriotisme N2 kerajinan N3 berdikari N4 keberanian N5 rasional N6 bertanggungjawab Nota: Maksimum 1 nilai sahaja H1 meningkatkan nama negara H2 menunjukkan taat / setia kepada negara H3 sumbang bakti kepada negara H4 memajukan negara	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1

	H5 merealisasikan hala tuju negara <i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 [Mak. 3m]
(b)	H1 pembangunan infrastruktur negara lebih pesat H2 penglibatan lebih ramai pelabur asing H3 sumber rujukan kepada negara luar dalam pelbagai bidang H4 pengiktirafan antarabangsa terhadap kepakaran dalam negara H5 hubungan diplomatik antara negara kukuh H6 ekonomi terus berkembang H7 status dan imej negara mudah dikenali H8 industri import dan eksport akan berkembang pesat <i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 1 1 1 1 [Mak. 3m]
(c)	Bidang perindustrian H1 kereta tempatan dieksport ke luar negara H2 rempah-ratus / produk dingin beku menembusi pasaran antarabangsa H3 teknologi penghasilan sarung tangan <i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i> Bidang sains dan teknologi: H1 Malaysia East Asia Satellite (MEASAT) H2 program angkasawan negara bersama NASA <i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 [Mak. 1m] 1 1 [Mak. 1m]
(d)	F1 menyertai acara sukan H1 memecah rekod dunia F2 menyertai program robotik/pertukaran pelajar H2 mengenali budaya lain F3 memperoleh keputusan cemerlang di antarabangsa H3 berusaha belajar dan masuk universiti terkenal F4 mencipta inovasi / kreativiti dalam penghasilan produk H4 meningkatkan taraf hidup <i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	1 1 1 1 1 1 1 1 [Mak. 2m]
6	N1 kesederhanaan N2 bertanggungjawab N3 berdikari N4 rasional Nota: Maksimum 2 nilai sahaja F1 menentukan kedudukan kewangan yang dimiliki H1 memastikan jumlah wang yang dimiliki H1 merancang perbelanjaan berdasarkan wang yang dimiliki	1 1 1 1 1 1 1

	<p>F2 mengenal pasti / membuat anggaran perbelanjaan</p> <p>H2 membuat catatan dan mengkategorikan setiap item sebagai keperluan / kehendak</p> <p>H2 membuat peruntukan bagi setiap perbelanjaan</p> <p>F3 membeli barangan secara tunai/kad debit / kad kredit</p> <p>H3 mengelakkan diri daripada berhutang</p> <p>H3 membeli barangan dengan membuat bayaran secara tunai</p> <p>F4 mendisiplinkan diri ketika berbelanja</p> <p>H4 berbelanja mengikut kemampuan</p> <p>F5 tidak terpengaruh dengan jualan murah</p> <p>H5 membeli barangan / perkhidmatan yang telah dirancang sahaja</p> <p>F6 mendokumentasikan perbelanjaan</p> <p>H6 mencatatkan semua perbelanjaan yang telah dibuat</p> <p>H6 menyimpan semua resit pembayaran dengan lebih sistematik</p> <p>H6 merancang semula perbelanjaan bagi mengelakkan perbelanjaan secara berlebihan</p> <p><i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i></p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>[Mak. 10m]</p>
7	<p>N1 patriotisme</p> <p>N2 bertanggungjawab</p> <p>N3 hormat</p> <p>N4 keberanian</p> <p>N5 kerjasama</p> <p>N6 rasional</p> <p>Nota: Maksimum 2 nilai sahaja</p> <p>F1 mengekalkan kemerdekaan negara</p> <p>H1 sistem pemeritahan yang stabil</p> <p>F2 maruah negara terpelihara</p> <p>H2 tidak terpengaruh dengan anasir subversif</p> <p>F3 mengekalkan kestabilan politik</p> <p>H3 pemerintahan mengikut acuan sendiri</p> <p>F4 mengukuhkan perpaduan dan keharmonian rakyat Malaysia</p> <p>H4 memberikan sumbangan kepada pembangunan negara</p> <p>F5 meningkatkan semangat patriotik</p> <p>H5 cinta dan setia akan raja dan negara</p> <p><i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i></p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>[Mak. 10m]</p>

8 (a)	<p>J1 bangga / gembira N1 patriotisme N2 kerajinan N3 berdikari N4 keberanian N5 hemah tinggi N6 rasional N7 bertanggungjawab</p> <p>Nota: Maksimum 2 nilai sahaja</p> <p>F1 mencapai kejayaan di persada dunia H1 nama negara dikenali F2 sanggup menghadapi cabaran / rintangan H2 tabah hati / tidak mengenal putus asa H2 perasaan cinta kepada negara F3 mengharumkan nama negara H3 meningkatkan imej negara F4 beri kerjasama demi mencapai matlamat H4 bersatu hati membawa kejayaan</p> <p><i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i></p>	<p>1 1</p> <p>[Mak. 10m]</p>
(b)	<p>F1 kekurangan pakar dalam bidang kritikal H1 kekurangan kemudahan dan infrakstruktur dalam sesuatu bidang F2 teknologi yang terhad H2 perbezaan budaya dan bahasa antara negara F3 terlalu mengagungkan jenama dari luar negara H3 penyebaran maklumat palsu tentang negara F4 sumber kewangan terhad H4 tidak bekerjasama dan bersikap individualistik F5 kurang sikap kepedulian dan sikap jati diri H5 pemikiran masyarakat yang kurang berdaya maju</p> <p><i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i></p>	<p>1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1</p> <p>[Mak. 10m]</p>
9 (a)	<p>J1 wajar N1 kepercayaan kepada Tuhan N2 kasih sayang N3 baik hati N4 kesederhanaan N5 rasional N6 kerjasama</p> <p>Nota: Maksimum 2 nilai sahaja</p> <p>F1 menghargai nyawa H1 memberi tempat tinggal sementara H1 golongan yang tidak berdosa F2 empati / simpati kepada masyarakat global</p>	<p>1 1</p>

	H2 kesian keadaan pelarian F3 menyayangi sesama manusia H3 tidak sanggup nyawa terkorban di negara peperangan F4 membantu orang yang kurang bernasib baik H4 membela nasib pelarian	1 1 1 1 1
	<i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	[Mak. 10m]
	Atau	
	J2 tidak wajar N1 rasional N2 bertanggungjawab	1 1 1
	Nota: Maksimum 2 nilai sahaja	
	F1 mengganggu ketenteraman negara H1 kes jenayah meningkat F2 kos perbelanjaan tinggi H2 sediakan makanan / tempat tinggal F3 utamakan rakyat sendiri H3 memelihara kebajikan rakyat F4 kemungkinan keselamatan negara terancam H4 dianggap campur tangan	1 1 1 1 1 1 1 1
	<i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	[Mak. 10m]
(b)	F1 golongan kurang bernasib baik akan terabai H1 dipinggirkan tanpa bantuan H1 meluaskan jurang perbezaan F2 manusia akan hilang pertimbangan H2 hilang kepercayaan H2 kekejaman menjadi kebiasaan F3 hilang perasaan kasih sayang H3 bersikap individualistik / materialistik H3 mengabaikan berinteraksi F4 kelestarian alam terancam H4 kepupusan flora / fauna H4 perubahan suhu bumi	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
	<i>(terima mana-mana jawapan munasabah)</i>	[Mak. 10m]